

SUOMESSA OPISKELEVIEN KANSAINVÄLISTEN SAIRAANHOITAJA-
OPISKELIJOIDEN OPINNOISSAAN KOKEMAT HAASTEET JA NIISTÄ
SELVIYTYMINEN

Sanna Pirinen
Pro gradu -tutkielma
Hoitotiede
Terveystieteiden opettajankoulutus
Itä-Suomen yliopisto
Terveystieteiden tiedekunta
Hoitotieteen laitos

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ ABSTRACT

1 JOHDANTO	8
2 SAIRAANHOITAJAOPISKELIJOIDEN KANSAINVÄLINEN OPISKELU	5
2.1 Tiedonhaun toteutus	5
2.2 Kansainvälisen sairaanhoidon opiskelun hyödyt	6
2.3 Kansainvälisen sairaanhoidon opiskelun haasteet	7
2.4 Sairaanhoidajaopiskelijoiden kansainvälisessä opiskelussa tarvitsema tuki	10
3 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSTEHTÄVÄT	12
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	13
4.1 Tutkimukseen osallistujat	13
4.2 Aineiston keruu	14
4.3 Aineiston analysointi	14
5 TUTKIMUSTULOKSET	17
5.1 Haasteet	17
5.1.1 Opetus	18
5.1.2 Käytännön harjoittelut	23
5.1.3 Oma ryhmä	29
5.1.4 Velvollisuudet	31
5.2 Selviytyminen haasteista	34
5.3 Yhteenveto tutkimustuloksista	41
6 POHDINTA	43
6.1 Tutkimustulosten tarkastelua	43
6.2 Johtopäätökset ja jatkokehittämissuhteet	45
6.3 Tutkimuksen luotettavuus	46
6.4 Tutkimuksen eettisyys	47
LÄHTEET	49
Liite 1 Taustatietolomake	
Liite 2 Teemahaastattelurunko	
Liite 3 Tiedote haastateltaville	
Liite 4 Tiedote yliopettajille ja ryhmän vastuuopettajille	
Liite 5 Kirjallinen suostumus	
Liite 6 Tutkimuslupa	
Liite 7 Taulukko artikkeleista	

Terveystieteiden tiedekunta
Hoitotieteen laitos
Terveystieteiden opettajankoulutus

Pirinen Sanna

Suomessa opiskelevien kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden opinnoissaan kokemat haasteet ja niistä selviytyminen.

Pro gradu – tutkielma, 51 sivua, 7 liitettä (23 sivua)

Ohjaajat:

Professori Kerttu Tossavainen, professori
Yliopistonlehtori, TtT Terhi Saaranen

Toukokuu 2015

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, millaisia opinnoissaan kokemia haasteita englanninkielisessä sairaanhoitajakoulutuksessa olevat kansainväliset sairaanhoitajaopiskelijat kokevat ja miten he näistä haasteista selviytyvät. Tämän laadullisen tutkimuksen aineisto on kerätty haastattelemalla teemahaastatteluina kuusi (n=6) kansainvälistä sairaanhoitajaopiskelijaa eräästä suomalaisesta ammattikorkeakoulusta. Aineisto on analysoitu sisällönanalyysillä.

Tutkimuksen tuloksena kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden opinnoissaan kokemat haasteet liittyivät opetukseen, käytännön harjoitteluihin, omaan ryhmään ja velvollisuuksiin. Opiskelijat kertoivat, että opetusmenetelmiin liittyvät kulttuuriset erot, opiskelijan rooli, opettajien epäpätevyys opettaa opetettavaa aihetta englanninkielellä, opettajien kiire, suomenkielen opetuksen riittämättömyys ja runsas työmäärä olivat opetukseen liittyviä haasteita. Käytännön harjoitteluihin liittyviä haasteita olivat käytännön harjoittelupaikkojen saamisen vaikeus, riittämätön ohjaus, kielelliset haasteet ja ulkopuolisuuden tunne. Opiskelijoiden mukaan omaan opiskeluryhmään muodostui alaryhmiä ja ajoittain ryhmätöiden tekeminen oli haasteellista. Lisäksi taloudelliset huolenaiheet, töiden saamisen vaikeus ja muista ihmisistä huolehtiminen liittyivät opiskelijoiden kokemiin velvollisuuksiin, jotka toivat lisähaasteita opiskelulle. Opiskelijoiden motivaatio, aktiivisuus, sopeutuminen, itsestä huolehtiminen ja muilta ihmisiltä saatu tuki puolestaan auttoivat heitä selviytymään näistä haasteista.

Tutkimuksen johtopäätöksenä voidaan todeta, että riittävään suomenkielen osaamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota ennen käytännön harjoittelujen alkamista. Lisäksi opiskeluryhmien onnistuneeseen ryhmäytymiseen ja konfliktien selvittämiseen tulee panostaa. Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää englanninkielistä tai kansainvälistä terveysalan opetusta kehitettäessä ja suunniteltaessa. Jatkotutkimuksien tulisi selvittää kansainvälisten sairaanhoitajakoulutuksen opettajien näkemyksiä opettamiseen liittyvistä haasteista sekä käytännön harjoittelupaikkojen ohjaajien näkemyksiä kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden ohjaamiseen liittyvistä erityispiirteistä.

Asiasanat: kansainvälinen sairaanhoidon opiskelu, englanninkielinen sairaanhoitajatutkinto, opiskelijoiden kokemukset, haasteet, selviytyminen

Pirinen, Sanna

Challenges in studies and coping with them among international nurse students in Finland.

Thesis, 51 pages, 7 appendices (23 pages)

Supervisors:

Professor Kerttu Tossavainen

University Lecturer, TtT Terhi Saaranen

May 2015

The purpose of this study was to describe the experiences of international nurse students about difficulties, challenges and coping with them during their studies. The data of this qualitative study were collected by theme interviews. Six (n=6) international nurse students from one of Finnish university of applied sciences took part of this study. The data was analyzed by a content analysis.

The result of the study were the experiences of difficulties, which were related to the teaching, clinical practice, their student group and responsibilities. Students brought out that cultural differences on teaching methods, the role of students, teacher's incompetence to teach in English, teacher's hurry, the insufficient amount of Finnish lectures and the amount of study work load were those difficulties which related to teaching. The difficulties in clinical practices were difficulties to get clinical practice places, an insufficient supervision, the lack of skills in Finnish language and the feeling of outsider. According to the students in their own student group developed subgroups and working together in groupworks was challenging from time to time. Also economical worries, difficulties to get a job and the caring of other people were responsibilities which complicated their studies. A motivation, activity, adjustment, taking care of themselves and the support from other people helped them to cope with those difficulties.

The conclusion of this study is that we need to pay attention to sufficient Finnish language skills of international nurse students before their clinical practices. There is also a need to socialize the study groups and solve possible conflicts in study groups more effective ways. The aim of this study was to produce knowledge to be used for continuing development and evaluation of international health care education in Finland. Issues arising from this study for further studies are the teacher's perceptions of teaching international nursing programmes and the clinical supervisor's perceptions of guiding international nurse students in clinical practices.

Key words: international nursing studies, english-based nursing studies in Finland, the experiences of students, difficulties, challenges, coping

1 JOHDANTO

Kansainvälisyystaidot ja kansainvälinen yhteistyö ovat nykyisessä globaalissa maailmassa välttämättömiä menestymisen edellytyksiä. Myös koulutuksessa näitä taitoja pyritään edistämään. Suomalaisten kansainvälisyystaidot ovatkin lisääntyneet ja Suomi on ollut aktiivinen toimija ja yhteistyökumppani erilaisissa kansainvälisissä kehittämis- ja tutkimushankkeissa. Edelleen on kuitenkin todettu, että kansainvälinen toiminta korkeakoulutasolla on melko rajoittunutta. Suomessa asuvien ulkomaalaistaustaisten ihmisten osaamista ei ole osattu hyödyntää koulutusta rikastuttavana tekijänä. Maahanmuuttajat suorittavat edelleen Suomessa harvoin korkeakoulututkintoja ja heidän työttömyysasteensa on yli kaksinkertainen kantaväestön työttömyysasteeseen verrattuna. (OPM 2009.) Kuitenkin on todettu, että maahanmuuttajien Suomessa hankkima koulutus on selvässä yhteydessä parempaan työllistymiseen. (Tilastokeskus 2005.)

Lisäksi Suomen erityisenä haasteena on väestön nopea ikääntyminen. Vanhusten hoito- ja hoivapalveluihin tarvitaan yhä enemmän työvoimaa. Työvoimaa haetaan ulkomaalaisten hoitajien koulutuksilla ja rekrytoinneilla. (Rapo 2009, KASTE 2012, Rapo 2012.)

Näihin koulutustarpeisiin on luotu hallitusohjelmaan perustuen Opetusministeriön korkeakoulujen kansainvälistymisstrategia vuosille 2009 – 2015. Strategian tavoitteina ovat aidosti kansainvälinen korkeakouluyhteisö, korkeakoulujen laadun ja vetovoiman lisääminen, osaamisen viennin edistäminen, monikulttuurisen yhteiskunnan edistäminen sekä globaalien vastuun edistäminen. Opiskelijoiden ja opetushenkilökunnan liikkuvuutta halutaan entisestään lisätä. Tavoitteena on myös lisätä ulkomaisten opiskelijoiden määrää. (OPM 2009.) Tällä hetkellä Suomessa on noin 20 000 kansainvälistä tutkinto-opiskelijaa (Garam 2014). Opetustarjontaan halutaan lisätä enemmän kansainvälisiä elementtejä, kuten vieraskielistä opetusta ja kansainvälisiä virtuaalikursseja. Kaikkiin korkeakoulututkintoihin tullaan jatkossa sisällyttämään kansainvälistymistä tukeva osio. Tämä voi olla esimerkiksi harjoittelujakso ulkomailla tai kansainvälisiin kursseihin osallistumista. Ulkomaisten vaihto- ja tutkinto-opiskelijoiden ohjasta ja tuutorointia lisätään sekä kehitetään heidän aikaisemman muualla kuin Suomesta hankitun tieto-taitonsa tunnistamista ja sisällyttämistä opintoihin. (OPM 2009.)

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kansainvälistä yhteistyötä ja verkostoitumista on tuettu muun muassa lisäämällä englanninkielistä opetusta. (Hallitusohjelma 2011.) Suomessa

sairaanhoidajakoulutusta toteutetaan englanniksi tällä hetkellä yhdeksässä ammattikorkeakoulussa (Koulutusnetti 2015)

Näissä ryhmissä osa opiskelijoista on suomenkielisiä, mutta mukana on ulkomaisia opiskelijoita huomattavasti enemmän kuin suomenkielisissä sairaanhoitajaryhmissä. Englanninkielisen sairaanhoitajatutkinnon opetussuunnitelma ja sen sisällöt sekä tavoitteet ovat samanlaiset kuin suomenkielisessä sairaanhoitajatutkinnon opetusohjelmassa. Sairaanhoidajatutkinnon pakolliset osat ovat laajuudeltaan 180 opintopistettä ja lisäksi tutkintoon kuuluu vapaasti valittavia, täydentäviä osia 30 opintopisteen verran. Opiskelu koostuu teorian opiskelusta erilaisin opetusmenetelmin, käytännön harjoitteluista ja opinnäytetyöstä. Opetusmenetelmiä ovat muun muassa kontaktiopetus, työpajatoiminta, simulaatioharjoitukset, työelämälähtöisiin hankkeisiin osallistuminen ja pienryhmätoiminta. (Koulutusnetti 2015.)

Tässä tutkimuksessa kuvataan englanninkielisessä koulutusohjelmassa olevien kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden Suomessa kokemia opintoihin liittyviä haasteita sekä sitä, miten he näistä haasteista selviytyvät. Tutkimus toteutettiin laadullisena haastattelututkimuksena. Tutkimuksesta saatua tietoa voidaan hyödyntää englanninkielistä ja kansainvälistä terveysalan opetusta kehitettäessä ja suunniteltaessa.

2 SAIRAANHOITAJAOPIKELIJOIDEN KANSAINVÄLINEN OPISKELU

2.1 Tiedonhaun toteutus

Tämä tutkimus kohdistuu kansainvälisten englanninkielisessä opetusohjelmassa opiskeleviin sairaanhoitajaopiskelijoihin. Tutkimusaiheeseen aikaisemmin liittyviä tutkimuksia on haettu kansainvälisistä ja kansallisista tietokannoista (Cinahl, PubMed, Medic) vuosilta 2006 – huhtikuu 2015. Suomenkielisinä hakusanoina kansallisissa tietokannoissa käytettiin sanoja kansainvälinen / monikulttuurinen / ulkomaalainen / vieraskielinen opiskelu / opiskelija. Kansainvälisissä tietokannoissa hakusanoina käytettiin sanoja foreign / exchange / international student, nurse student / student nurse / undergraduate nurse, abroad, nursing education, clinical practice / placement / experience / learning ja international practice. Artikkeleista mukaan otettiin tiivistelmälliset englannin ja suomenkieliset tutkimusartikkelit, jotka olivat vertaisarvioituja, ja joista oli saatavilla koko teksti. Mukana on artikkeleita sekä lyhytaikaisista vaihto-opinnoista kuin pidemmästäkin tutkinto-opiskelusta ulkomailla. Artikkeleista suljettiin pois kaikki sellaiset, jotka eivät koskeneet sairaanhoidon opiskelua tai sairaanhoitajaopiskelijoita. Näillä hakuehdoilla löytyi kaikkiaan 16 tutkimusta, yksi kirjallisuuskatsaus ja kaksi suomalaista pro gradu -työtä. Liitteestä 7 löytyy taulukointi tutkimussuunnitelmassa mukana olevista artikkeleista.

Tämän tutkimuksen keskeisiä käsitteitä ovat kansainväliset sairaanhoitajaopiskelijat, kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemukset, opintoihin liittyvät haasteet ja haasteista selviytyminen.

Kansainvälisellä sairaanhoitajaopiskelijalla tarkoitetaan kaikkia ulkomaalaisia ja vieraskielisiä sairaanhoidon opiskelijoita, jotka suorittavat sairaanhoitajaopintojaan ulkomailla. Kansainvälisellä tarkoitetaan kansojen tai valtioiden välistä, niitä koskevaa tai niille yhteisiä. Läheisiä käsitteitä ovat globaali, monikulttuurinen, maailmanlaajuinen ja ylikansallinen. (MOT 2015). Tässä tutkimuksessa käytetään sanaa kansainvälinen. Myös pelkästään käsitettä opiskelija käytetään soveltuviissa kohdin tässä tutkimuksessa.

Kokemuksilla tarkoitetaan kokemalla saatua tietoa tai taitoa tai koettua tapaa tai elämystä. Läheisiä käsitteitä ovat perehtyneisyys, harjaannus, tottumus. (MOT 2015.) Tässä tutkimuksessa puhutaan kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksista.

Haasteista puhuttaessa tarkoitetaan tässä tutkimuksessa vaikeaa tai kiehtovaa tehtävää, tarvetta tai vaatimusta. (MOT 2015.) Läheisiä käsitteitä ovat vaikeudet tai ongelmat. Selviytymisellä puolestaan tarkoitetaan tässä tutkimuksessa vaikeuksien tai haasteiden voittamista.

Aikaisempaa tutkimustietoa kansainvälisistä sairaanhoitajaopiskelijoista ja heidän kokemuksestaan ulkomailla opiskeluista on olemassa runsaasti. Aikaisempaa tutkimustietoa löytyy sekä ulkomaisista vaihto-oppilaskokemuksista (Green ym. 2008, Hagen ym. 2009, Smith-Miller ym. 2010, Myhre 2011) että tutkinto-opiskelusta ulkomailla (Amaro ym. 2006, Salamanson ym. 2008, Sanner & Wilson 2008, Starr 2009, Jeong ym. 2011). Tutkimuksia on tehty niin ikään kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden käytännön harjoitteluista (Laiho 2008, Mattila ym. 2010, Reid-Searl ym. 2011, Morgan 2012, Pitkälä ym. 2012, Hurme 2013), sekä kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden opettajien näkökulmasta (Pitkälä ym. 2011) ja käytännön harjoittelupaikkojen ohjaajien näkökulmasta (Miguel & Rogan 2012). Suomessa pysyvästi opiskelevista kansainvälisistä sairaanhoitajaopiskelijoista on kuitenkin vain vähän kansallista tutkimusta (Laiho 2008, Mattila ym. 2010, Hurme 2013.)

2.2 Kansainvälisen sairaanhoidon opiskelun hyödyt

Kansainväliset sairaanhoidon opiskelujaksot on pääsääntöisesti koettu erittäin hyväksi ja antoisiksi. Opiskelijat kuvaavat persoonallista, ammatillista ja kognitiivista kehitystä. Eniten mainintoja löytyi persoonallisen kasvun ja ammatillisen kasvun alueilla. Persoonallinen kasvu ja kehitys tulivat ilmi esimerkiksi itsetunnon parantumisena. Opiskelijat kuvasivat, kuinka selviytymiskeinot parantuivat haasteellisissa tilanteissa. (Green ym. 2008, Mattila ym. 2010, Smith-Miller ym. 2010, Myhre 2011, Morgan 2012.) Myös sosiaalisten taitojen kehittymistä ja ystävyysuhteiden rakentumista kuvattiin. (Amaro ym. 2006, Green ym. 2008, Hagen ym. 2009, Reid-Searl ym. 2011, Myhre 2011.)

Toinen merkittävä oppimissaavutus tapahtui ammatillisessa kasvussa. Opiskelijoiden kulttuurinen kompetenssi parantui (Green ym. 2008, Hagen ym. 2009, Smith-Miller ym. 2010, Myhre 2011). Opiskelijat pääsivät vertailemaan oman maan ja kohdemaan terveysjärjestelmää, käytäntöjä, rooleja, normeja ja arvoja. Heille syntyi uusia ajatuksia ja ideoita, he oppivat kyseenalaistamaan itsestään selvinä pidettyjä käytäntöjä ja löysivät uusia vaihtoehtoisia tapoja toimia. (Green ym. 2008, Smith-Miller ym. 2010, Myhre 2011, Reid-Searl ym. 2011.) Myös

eettisen tietoisuuden kasvua ja oman toiminnan vastuun kasvua potilasta kohtaan kuvattiin (Green ym. 2008, Hagen ym. 2009, Myhre 2011). Myönteiset kokemukset lisäsivät opiskelumotivaatiota ja paransivat oppimistuloksia (Mattila ym. 2010, Reid-Searl ym. 2011).

Kognitiivisia taitoja kehittivät erityisesti kielelliset haasteet. Kielellisistä haasteista selviytyminen kasvatti itseluottamusta ja selviytymistaitoja (Myhre 2011). Opiskelijat oppivat käyttämään sanatonta viestintää tehokkaammin ja tarkkailemaan potilaiden sanattomia viestejä esimerkiksi ilmeistä ja ruumiinkielestä. Näistä taidosta on hyötyä myöhemminkin esimerkiksi työskennellessä sekavien tai muuten huonosti itseään ilmaisevien potilaiden kanssa. (Myhre 2011.)

Myhren (2011) tutkimuksen mukaan opiskelijoiden ymmärrys siitä, mikä on hoitotyön keskeisin *ydin*, kasvaa, kun potilaan ja opiskelijan välinen yhteinen kieli puuttuu ja joudutaan toimimaan sanattoman viestinnän alueella. Myös Reid-Searl ym. (2011) mukaan ulkomaiset opiskelukokemukset parhaimmillaan selkeyttävät opiskelijoiden käsitystä siitä, mikä on hoitamisessa tärkeintä. Käytännön harjoittelut köyhissä olosuhteissa, paikoissa, joissa on vähäiset resurssit, nostaa esiin sen, että hoitaminen ei ole pelkkää teknistä suoritusta. Green ym. (2008) puolestaan korostaa, että ulkomaiset opiskelukokemukset lisäävät tietoisuutta hoitamisen *arvoista*, jotka ovat universaaleja kaikkialla maailmassa.

2.3 Kansainvälisen sairaanhoidon opiskelun haasteet

Kansainväliseen opiskeluun liittyy monenlaisia haasteita. Eniten haasteita tuottivat kielelliset vaikeudet (Amaro ym. 2006, Miguel ym. 2006, Green ym. 2008, Miguel & Rogan 2009, Starr 2009, Mattila ym. 2010, Morgan 2012, Pitkäjärvi ym. 2012, Hurme 2013). On havaittu, että kielelliset ongelmat ja puutteellinen kommunikointi vaikeuttavat oppimista ja ovat merkittävä stressitekijä kansainvälisille opiskelijoille (Salamanson ym. 2008, Hagen ym. 2009, Starr 2009, Mattila ym. 2010, Smith-Miller 2010, Jeong ym. 2011, Morgan 2012). Lisäksi kielelliset vaikeudet johtivat huomattavasti suurempaan työmäärään ja ajankäyttöön esimerkiksi opiskelutehtäviä tai kirjallisia töitä tehtäessä (Amaro ym. 2006, Starr 2009). Kommunikaatio-ongelmat johtivat ryhmästä syrjäytymiseen esimerkiksi omassa luokassa (Amaro ym. 2006) tai käytännön harjoitteluissa hoitotyöntekijöiden kesken (Mattila ym. 2010, Myhre ym. 2011, Pitkäjärvi ym. 2012). Kielelliset vaikeudet opinnoissa ja käytännön harjoitteluissa saattoivat

johtaa väärään luuloon siitä, ettei opiskelijalla ole riittävää osaamista tai taitoa (Starr 2009). Lisäksi kielellistä pärjäämistä heikensi hoitohenkilökunnan käyttämä tekninen ammattitermistö, joka koettiin erityisen vaikeana ymmärtää (Miguel ym. 2006, Starr 2009, Miguel & Rogan 2009).

Kansainvälisten opiskelijoiden riittävän hyvä kielellinen osaaminen on merkityksellinen tekijä opintojen kannalta. Käytännön harjoitteluissa menestymisen ehto on riittävä kielitaito (Laiho 2008, Starr 2009, Miguel & Rogan 2012, Hurme 2013). On myös todettu, että kielellisellä osaamisella on suora korrelaatio opinnoissa menestymiseen (Salamanson ym. 2008, Starr 2009). Starrin (2009) mukaan hoitotyön prosessi – hoidon suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi edellyttävät korkeatasoista kielellistä osaamista, mitä useimmilla kansainvälisillä opiskelijoilla ei ole. Hänen mukaansa kansainväliset opiskelijat muistavat paremmin pieniä yksityiskohtia kuin laajoja, abstrakteja käsitteitä, mikä puolestaan johtaa liian pintapuoliseen hoitotyön oppimiseen.

Riittävän hyvään kielelliseen osaamiseen tulisikin kiinnittää koulutuksessa enemmän huomiota. Esimerkiksi opetuksessa mukana olevat käytännönläheiset, kokemukselliset ja konkreettiset elementit helpottavat vieraskielisten opiskelijoiden uusien, abstraktien käsitteiden ymmärrystä. (Salamanson ym. 2008, Pitkälampi ym. 2011.) Myös opiskelijoiden ryhmäjaolla voitaisiin parantaa kielitaitoa sekoittamalla ulkomaalaisia ja syntyperäisiä opiskelijoita keskenään (Salamanson ym. 2008). Toisaalta kuitenkin Pitkälampin ym. (2011) tutkimuksessa havaittiin, etteivät kielelliset hankaluudet nousseet kynnyskysymykseksi, mikäli keskustelun osapuolilla on myönteinen suhtautuminen toisiinsa. Tällöin kielellisten ongelmien ratkaisemiseksi oli motivaatiota ja kielimuuria purettiin luovin menetelmin esimerkiksi piirtäen, sanakirjan ja useamman eri kielen yhtäaikaisen käyttämisen avulla. Samanlaisia tuloksia saatiin myös Hagenin ym. (2009) tutkimuksessa, jossa todettiin, että kansainvälisillä opiskelijoilla on taitoja kommunikoida monipuolisesti myös tilanteissa, joissa yhteistä kieltä ei ole.

Kokemukset syrjinnästä olivat yleisiä kansainvälisillä sairaanhoitajaopiskelijoilla (Amaro ym. 2006, Sanner & Wilson 2008, Starr 2009, Mattila ym. 2010, Jeong ym. 2011, Morgan 2012, Pitkälampi ym. 2012, Hurme 2013). Opiskelijat ovat kokeneet syrjintää erityisesti käytännön harjoittelujen aikana sekä hoitohenkilökunnan että potilaiden taholta (Amaro ym. 2006, Jeong ym. 2011, Morgan 2012, Hurme 2013). Syrjintä näkyi epäluuloisena suhtautumisena kansainväliseen opiskelijaan ja hänen osaamiseensa, jolloin opiskelijalle jäi käytännön harjoitteluissa pelkästään sivusta seuraajan rooli. Myös jotkut potilaat suhtautuivat kansainvälisiin opiskeli-

joihin epäluuloisesti antamatta lupaa opiskelijoiden tehdä heille hoitotoimenpiteitä. (Green ym. 2008, Starr 2009, Mattila ym. 2010, Jeong ym. 2011, Pitkäljärvi ym. 2011, Pitkäljärvi ym. 2012.) Kokemukset syrjinnästä johtivat itsetunnon laskuun ja vetäytymiseen opiskeluryhmästä tai hoitohenkilökunnasta. Opiskelijat kuvasivat, etteivät he enää uskaltaneet tuoda itseään esille tai kertoa kokemistaan vaikeuksista. (Sanner & Wilson 2008, Starr 2009, Mattila ym. 2010.) Toisaalta Sanner ja Wilsonin (2008) että Hagenin ym. (2009) tutkimuksissa havaittiin, että kansainvälisten opiskelijoiden haluttomuus tuoda esille kokemiaan vaikeuksia johtui osittain hienotunteisuudesta – siitä, ettei haluttu loukata ketään tai aiheuttaa ylimääräistä vaivaa.

Kulttuuriset eroavaisuudet toivat myös haasteita. Erilaiset käsitykset oppimisesta, opiskelusta ja opiskelijan roolista nousivat yhtenä kulttuurisena erona esille. Perinteisiä opetusmenetelmiä arvostavissa maissa, kuten esimerkiksi monissa Aasian maissa, painottuvat opiskelijan roolissa nöyryys, passiivisuus ja auktoriteettien kunnioittaminen. Opettajavetoinen luento-opetus ja ulkoa opettelu ovat pääasialliset opetus- ja oppimistavat esimerkiksi Aasiassa. Sen sijaan konstruktivistisista oppimisnäkemystä edustavissa kulttuureissa kuten suomalaisessa koulutuksessa painottuvat hyvin erilaiset opiskelutaidot, kuten esimerkiksi opiskelijan itseohjautuvuus, omaaloitteisuus, aktiivisuus ja ryhmätyön taidot. (Amaro 2006, Sanner & Wilson 2008, Pitkäljärvi ym. 2011.) Myös erilainen aikakäsitys ja suhtautuminen aikaan voi aiheuttaa kulttuurisia yhteentörmäyksiä. Suomessa ajoissa oleminen sovitussa paikassa on tärkeää, kun taas esimerkiksi afrikkalaiset suhtautuvat aikaan väljemmin. (Pitkäljärvi ym. 2011). Kulttuuriset eroavaisuudet eivät kuitenkaan välttämättä ole kielteinen asia. Laihon (2008) pro gradu -tutkielmassa kansainväliset opiskelijat ja heidän käytännön harjoittelujen ohjaajansa kokivat kulttuuriset eroavaisuutensa myönteisenä asiana, tilaisuutena oppia jotain uutta.

Näyttää siltä, että kansainvälisten opiskelijoiden aikaisempi osaaminen ja toisaalta myös heidän erityistarpeensa jäävät helposti tunnistamatta. Käytännön harjoittelupaikoissa ollaan usein huolissaan siitä, ovatko kansainvälisen opiskelijan opitut taidot päteviä omassa maassa. Tällöin vaarana on, että opiskelija jää sivusta seuraajan rooliin. (Starr 2009, Mattila ym. 2010, Myhre 2011.) Toisaalta kulttuuristen erojen aliarvioiminen johtaa liiallisiin vaatimuksiin ja odotuksiin kansainvälisiä opiskelijoita kohtaan (Green ym. 2008, Mattila ym. 2010, Pitkäljärvi ym. 2012). Kansainvälisten opiskelijoiden tarpeet, tavoitteet ja aikaisempi osaaminen tulee siis tehdä näkyviksi.

Myös hoitotyön harjoittelujen ohjaajien odotukset kansainvälisiä opiskelijoita kohtaan tulisi tuoda esille, jotta opiskelijat tietävät, mitä heiltä odotetaan (Miguel & Rogan 2012, Pitkäljärvi

ym. 2012). Hoitotyön harjoittelujen ohjaajat odottavat kansainvälisiltä opiskelijoita oma-aloitteisuutta, aktiivisuutta, motivoituneisuutta ja luontevaa kanssakäymistä potilaiden kanssa (Miguel & Rogan 2012).

Vielä mainittakoon, että Amaron ym. (2006) ja Greenin ym. (2008) mukaan kansainväliset opiskelijat selviytyvät kohtaamistaan haasteista erityisesti korkean opiskelumotivaation ja päättäväisyyden vuoksi. Nämä opiskelijat ovat itse halunneet hoitajan ammattiin ja he ovat vakaasti päättäneet suorittaa opintonsa loppuun huolimatta kohtaamistaan vaikeuksista (Amaro ym. 2006, Jeong ym. 2011.) Kansainväliset opiskelijat myös arvostavat tilaisuuttaan opiskella ulkomailla ja ovat valmistautuneet kohtaamaan erilaisia vaikeuksia (Green ym. 2008.)

2.4 Sairaanhoidajaopiskelijoiden kansainvälisessä opiskelussa tarvitsema tuki

Kansainväliset opiskelijat toivoivat enemmän sosiaalista tukea. Ryhmytyminen omiin luokkatovereihin saattoi olla haasteellista ja kansainväliset opiskelijat toivoivatkin lisää vertaistukea omasta viiteryhmästään, joita esimerkiksi kansainvälisten opiskelijoiden järjestöistä voisi löytyä. (Amaro ym. 2006, Sanner & Wilson 2008, Starr 2009, Jeong ym. 2011.) Muilta saatu tuki helpotti kansainvälisten opiskelijoiden kokemaa yksinäisyyttä ja koti-ikävää (Green ym. 2008).

Myös opintojen suorittamiseen kaivattiin lisää tukea. Erilaisia opintoryhmiä, tukiopetustyyppistä toimintaa ja tuutorointia oli Amaron ym. (2006) mukaan tarjolla vähän tai kansainväliset opiskelijat eivät olleet niistä tietoisia. Toisaalta kaikki kansainväliset opiskelijat eivät näitä kaivanneet tai eivät olleet niistä hyötynneet. (Amaro ym. 2006).

Lisäksi kotoa ja perheistä saatu tuki nousi tärkeäksi asiaksi kansainvälisillä opiskelijoilla. Kun perheeltä sai tukea ja hyväksyntää opinnoilleen, kaikista kohdattavista haasteista oli helpompi selviytyä. (Amaro ym. 2006, Sanner & Wilson 2008, Starr 2009.) Jotkut kansainväliset opiskelijat kuvasivat työmäärän ja stressin lisääntymistä, jos perheeltä ei saanut riittävästi tukea. Näin oli erityisesti naisopiskelijoiden kohdalla. Nämä opiskelijat eivät saaneet perheeltä helpotusta muiden arkiaskareiden suorittamiseen. Tämä selittyy osin kulttuurisella perinnöllä. Monissa kulttuureissa naisten perinteinen rooli on huolehtia muista perheenjäsenistä sekä kodin- ja lastenhoidosta. (Sanner & Wilson 2008, Starr 2009.) Osa opiskelijoista myös kävi töissä opintojensa ohella huolehtiakseen perheen taloudellisesta toimeentulosta. Työssä käyminen

vähensi opiskeluun käytettävissä olevaa aikaa, mikä aiheutti opiskelijoille lisää stressiä. (Amaro ym. 2006, Starr 2009.)

Tiivis, usein tapahtuva käytännön harjoittelujen ohjaus, hyvä perehdytys ja palautteen antaminen ovat avainasemassa kansainvälisten käytännön harjoittelujen menestymisen kannalta. Käytännön harjoittelujen ohjaamiseen tulee varata riittävästi aikaa ja resursseja. (Laiho 2008, Green ym. 2008, Starr 2009, Mattila ym. 2010, Jeong ym. 2011.) Lisäksi hoitohenkilökunta tarvitsee mahdollisesti lisäkoulutusta kulttuurisen kompetenssin sekä kielellisten taitojen parantamiseksi. Ohjaajille tulee lisäksi varata mahdollisuuksia lisätukeen ja tunteiden käsitteilyyn. (Amaro ym. 2006, Green ym. 2008, Laiho 2008, Mattila ym. 2010, Jeong ym. 2011.)

Sitoutuneiden käytännön harjoittelujen ohjaajien löytäminen on haasteellista (Green ym. 2008, Pitkälampi 2011). Pitkälampin ym. (2011 & 2012) tutkimuksissa kansainvälisten opiskelijoiden käytännön harjoittelujen ohjaajien motivoimiseksi ehdotettiin lisäresursseja. Sitoutuneille ohjaajille voitaisiin esimerkiksi tarjota rahallista palkkiota tai ylimääräisiä vapaapäiviä.

Myös kulttuurisesti pätevillä opettajilla on tärkeä merkitys kansainvälisten opiskelijoiden tukemisessa. Kulttuurinen pätevyys lähtee tietoisuudesta omasta kulttuurista ja sen arvoista sekä muiden kulttuurien arvostamisesta ja kunnioittavasta suhtautumisesta moniarvoisuuteen. Kansainväliset opiskelijat kaipaavat opettajilta paljon tukea, rohkaisua, käytännön opastusta, mallina olemista sekä erityisesti jokaisen kansainvälisen opiskelijan kohtaamista tasavertaisena ihmisenä yksilöllisine tarpeineen. (Amaro ym. 2006, Starr 2009.)

3 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSTEHTÄVÄT

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on tuottaa kuvailevaa tietoa siitä, millaisia opiskeluun ja oppimiseen liittyviä haasteita Suomessa englanninkielisen sairaanhoitajakoulutusohjelman kansainväliset opiskelijat kokevat ja miten he näistä haasteista selviytyvät. Tavoitteena on hyödyntää saatua tietoa englanninkielistä tai kansainvälistä terveystieteiden opetusta kehitettäessä ja suunniteltaessa.

Tutkimustehtävät:

1. Millaisia opiskeluun tai oppimiseen liittyviä haasteita englanninkielisessä sairaanhoitajakoulutusohjelmassa olevat kansainväliset opiskelijat kokevat?
2. Miten englanninkielisessä sairaanhoitajakoulutusohjelmassa olevat kansainväliset sairaanhoitajaopiskelijat selviytyvät kohtaamistaan opiskeluun tai oppimiseen liittyvistä haasteista?

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tämä tutkimus on laadullinen, kuvaileva tutkimus. Laadullinen tutkimus pyrkii kokemusten ja merkitysten ymmärtämiseen sellaisina kuin ne ovat tutkittavien kuvaamina. Se soveltuu käytettäväksi silloin, kun tavoitellaan ihmisten kokemusten ymmärtämistä. (Janhonen & Nikkonen 2003, Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009.)

4.1 Tutkimukseen osallistujat

Tutkimuksessa haastateltiin kuusi kansainvälistä, englanninkielisessä koulutusohjelmassa olevaa sairaanhoitajaopiskelijaa yhdestä ammattikorkeakoulusta. Haastattelut toteutettiin keväällä ja kesällä 2013. Tutkimuksessa käytettiin valikoivaa eli tarkoituksenmukaista otantaa. Tiedonantajiksi valitaan tällöin sellaisia, joilla on aiheen kannalta mahdollisimman paljon tietoa tai kokemuksia (Nieminen 1998, Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009). Haastateltavat olivat samasta ammattikorkeakoulusta, mutta eri luokilta. Näin saatiin tiedonantajiksi sekä vasta opiskelemaan tulleita opiskelijoita että hieman kokeneempia, pidemmälle opiskelleita opiskelijoita.

Haastateltavat tavoitettiin ryhmän vastuuopettajan kautta. Hän kertoi ryhmälle alustavasti tutkimuksesta ja tutkija itse meni paikan päälle rekrytoimaan haastateltavat. Tutkimuslupa saatiin kyseisestä ammattikorkeakoulusta. Tutkimuksen tiedote haastateltaville löytyy liitteestä 3 ja tiedote yliopettajalle ja ryhmän vastuuopettajalle löytyy liitteestä 4.

Tutkimukseen osallistuvat kansainväliset sairaanhoitajaopiskelijat olivat keskimäärin iältään 26 -vuotiaita. Heistä yksi oli mies ja viisi naista. He olivat opiskelleet Suomessa sairaanhoitajaksi kymmenestä kuukaudesta kahteen vuoteen. Opiskeluihin liittyviä käytännön harjoitteluja heillä oli suoritettuina yhdestä viiteen. Suomessa he olivat asuneet yhdeksästä kuukaudesta viiteen vuotta ja he arvioivat suomen kielen taitonsa suurimmalta osaltaan joko vähäiseksi tai kohtuulliseksi. Yksi opiskelijoista ei osannut lainkaan suomea ja yksi arvioi suomen kielen taitonsa erittäin hyväksi. Yhden opiskelijan toinen äidinkieli oli suomi. He olivat taustaltaan afrikkalaisia (2), amerikkalaisia (2), aasialaisia (1) ja eurooppalaisia (1). Opiskelijoista kaksi asui yksin, muut asuivat joko kumppaninsa tai omien vanhempiensa tai sukulaistensa kanssa. Kenelläkään heistä ei ollut omia lapsia. Taustatietolomake löytyy liitteestä 1.

4.2 Aineiston keruu

Tutkimus toteutettiin yksilöhaastatteluin. Yksilöhaastattelu aineistonkeruumenetelmänä sopii erityisen hyvin silloin, kun tutkimusaihe on sensitiivinen eikä tutkimukseen osallistuja mahdollisesti halua keskustella tutkimusaiheesta ryhmässä (Hirsjärvi & Hurme 2000, Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009). Tämän tutkimuksen haastatteluissa nousi esille arkaluonteisia asioita esimerkiksi koetusta rasismista ja vaikeuksia opintojen etenemisessä, joten yksilöhaastattelu aineistonkeruumenetelmänä oli perusteltua. Aineiston keruu toteutettiin puolistrukturoituna teemahaastatteluna: haastattelun aihealueet ja teemat oli etukäteen asetettu tutkimustehtävien sekä aikaisemman tiedon mukaisesti, mutta kysymysten muotoiluun tuli itse haastattelussa täsmennyksiä ja kysymysten järjestys vaihteli. Lisäksi yhden haastattelun aineistoa täydennettiin sähköpostitse kirjallisesti jälkikäteen haastatteluajan loppuessa kesken.

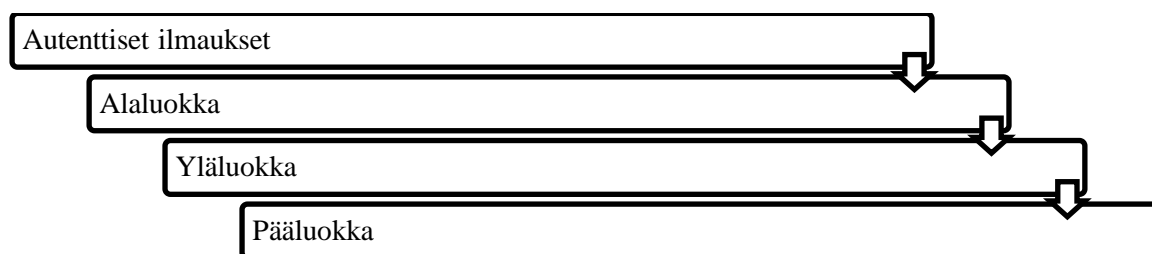
Haastattelun teemat löytyvät liitteestä 2. Haastattelujen teemat testattiin kahden opiskelijan esihaastattelujen avulla. Esitestaus osoitti, että haastattelun teema-alueet tuottavat kuvaavaa kokemukseen perustuvaa tietoa tutkittavasta ilmiöstä, joten aineiston keruuta jatkettiin samoilla teema-alueilla. Esihaastatteluiden tuotokset käytettiin osana tutkimuksen aineistoa. Haastattelut toteutettiin englannin kielellä ja yhdessä haastattelussa myös suomea käytettiin epäselvissä tilanteissa. Haastateltavilta oli etukäteen tiedusteltu, kumpaa kieltä he haluavat käyttää ja kaikki haastateltavat ilmoittivat englannin kielen haastattelukielekseen. Haastattelut nauhoitettiin, jolloin analysointivaiheessa voitiin palata uudelleen alkuperäiseen aineistoon.

4.3 Aineiston analysointi

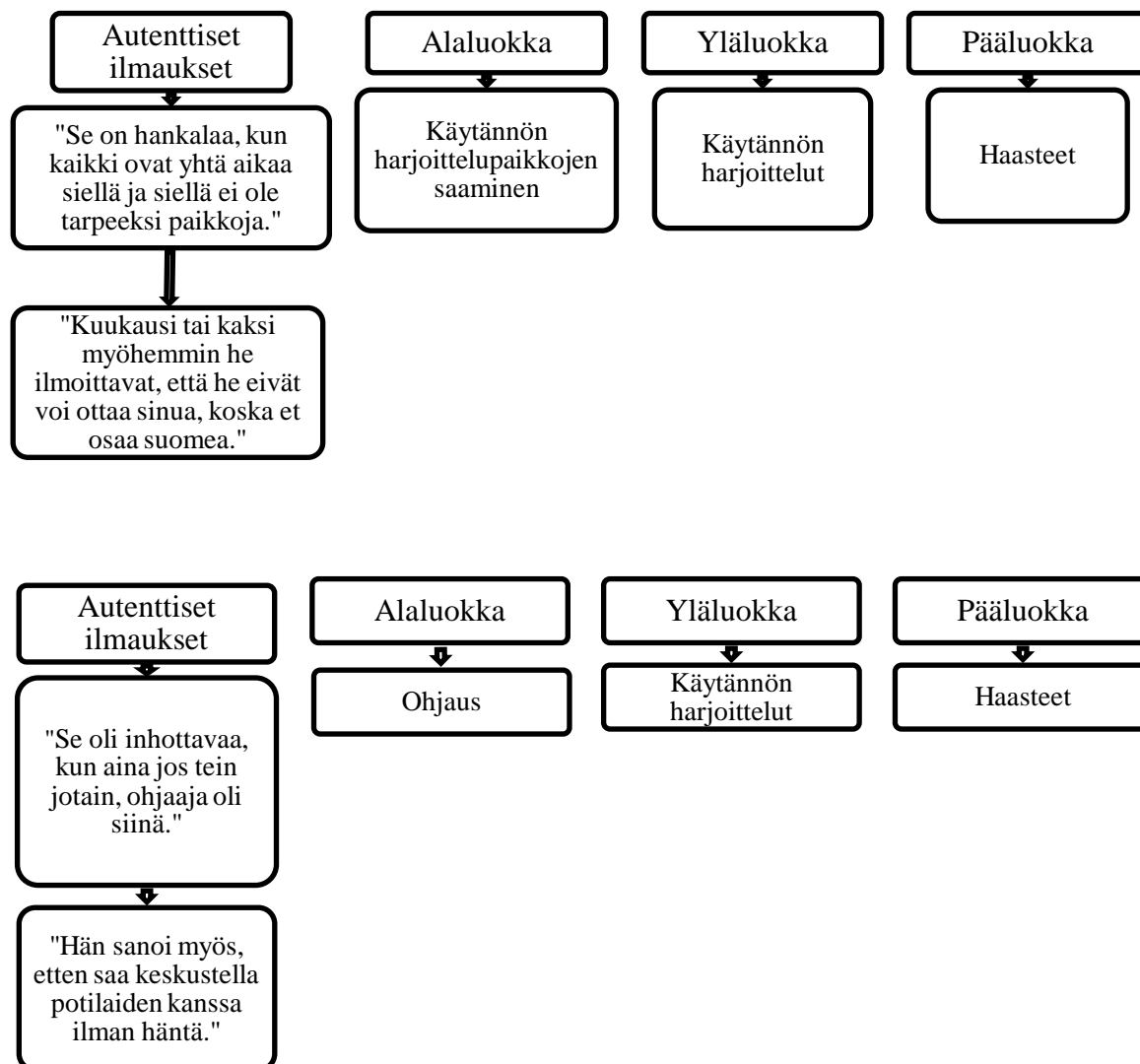
Haastattelut litteroitiin eli kirjoitettiin auki. Litteroitua aineistoa kertyi 84 sivua A4-kokoista paperia. Yksi haastatteluista jäi ajan puutteen vuoksi kesken ja haastateltava täydensi haastattelua kirjallisilla vastauksilla tutkijan lähettämiin kysymyksiin. Tätä kirjallista aineistoa kertyi noin yhden A4-kokoisen sivun verran ja se liitettiin osaksi aineistoa.

Aineisto analysoitiin sisällönanalyysillä, joka on laadullisen aineiston analysoinnin perusprosessi. Sen avulla voidaan analysoida asioiden ja tapahtumien merkityksiä, seurauksia ja yhteyksiä. Tutkimusaineistosta voidaan sisällönanalyysillä löytää toimintatapoja, samankaltaisuuksia tai eroja. (Janhonen & Nikkonen 2003, Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009.)

Tässä tutkimuksessa käytettiin induktiivista sisällönanalysointia, jossa tutkimusaineistoa analysoitiin konkreettisesta aineistosta käsin ja edettiin sen käsitteelliseen kuvaamiseen (Janhonen & Nikkonen 2003). Sisällönanalyysissä on useita eri vaiheita (ks. kuvio 1). Analyysiyksikkönä käytettiin tässä tutkimuksessa lausumaa (sana, lause tai lauseen osa, josta koostuu ajatus tai ajatusteema) tai ajatuskokonaisuutta. Aineistoa lähdettiin pelkistämään eli etsittiin analyysirungon mukaisia lausumia. Seuraavaksi aineisto ryhmiteltiin. Siinä etsittiin samaa ajatusta tai teemaa tarkoittavia ilmaisuja ja yhdistettiin ne samaksi luokaksi. Luokalle annettiin myös sen sisältöä vastaava nimi. Kolmannessa analyysin vaiheessa, aineiston abstrahoinnissa yhdistettiin edelleen samansisältöisiä luokkia, joista saatiin yläluokkia ja näitä kokoavia käsitteitä. Oleellista oli aineiston tiivistyminen ja abstrahoituminen, jonka avulla ilmiötä kuvattiin kattavasti ja tiivistetyssä muodossa. (Janhonen & Nikkonen 2003, Kylmä & Juvakka 2007, Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009.) Esimerkki tämän tutkimuksen analysoinnin etenemistä löytyy kuviosta 2.

Kuvio 1. Laadullisen aineiston analyysin eteneminen.

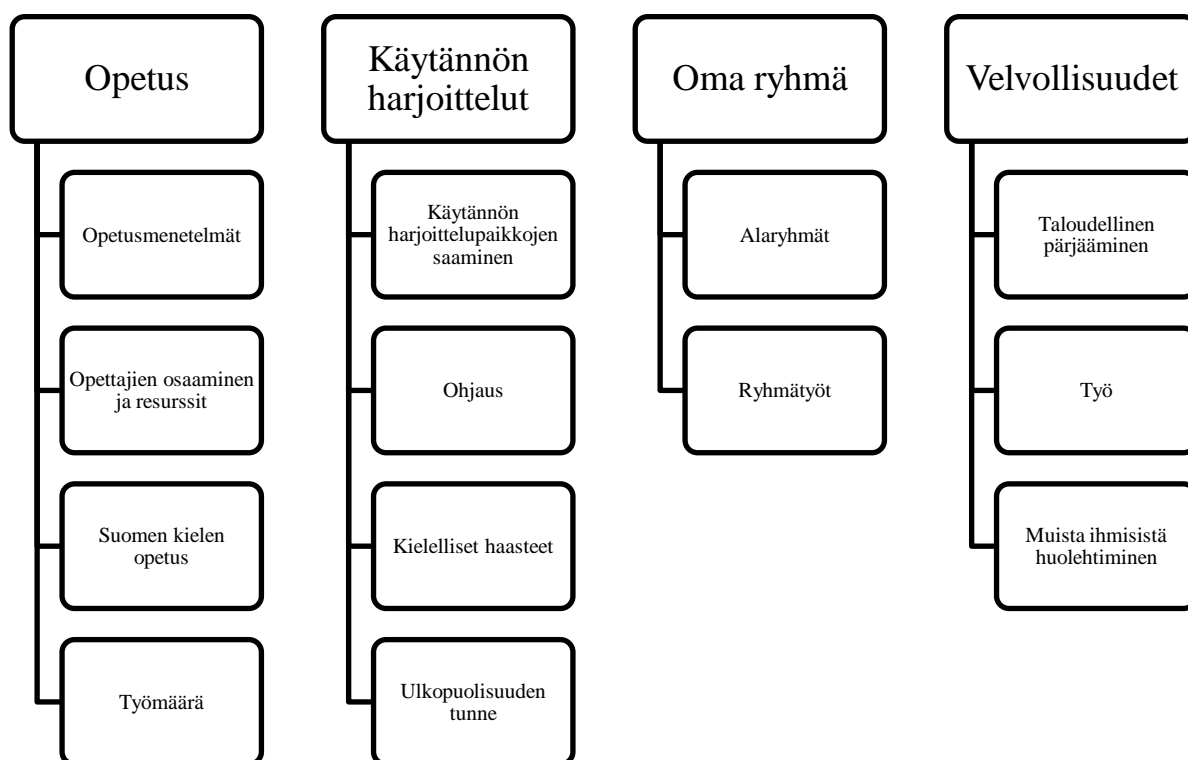
Kuvio 2. Esimerkki tutkielman aineiston analyysin etenemisestä.

5 TUTKIMUSTULOKSET

Tutkimustuloksista nousi esille tutkimuskysymysten mukaisesti kaksi pääteemaa: opintoihin liittyvät haasteet ja selviytyminen niistä. Opintoihin liittyviä haasteita olivat opetus, käytännön harjoittelut, oma ryhmä ja velvollisuudet (ks. kuvio 3). Haasteista selviytymistä edesauttoivat motivaatio, aktiivisuus, sopeutuminen, itsestä huolehtiminen ja muiden ihmisten tuki (ks. kuvio 8).

5.1 Haasteet

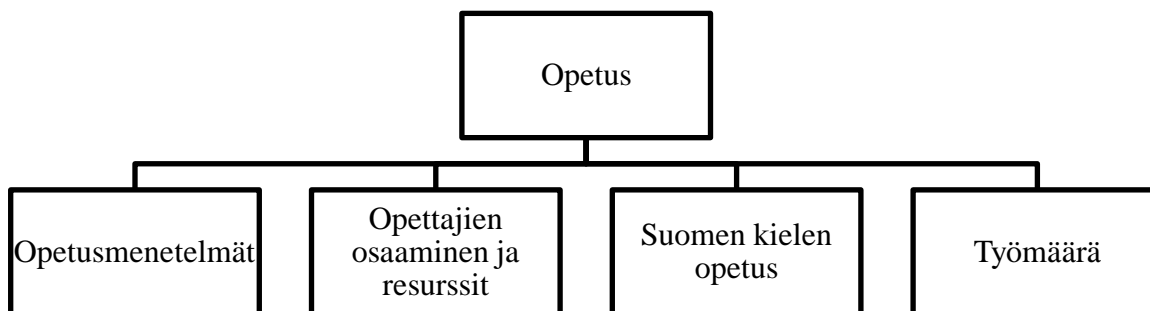
Kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden opinnoissaan kokemat haasteet liittyivät opetukseen, käytännön harjoitteluihin, omaan ryhmään ja velvollisuuksiin. Opetukseen liittyviä haasteita olivat erilaiset opetusmenetelmät, opettajien osaaminen ja resurssit, suomen kielen opetus ja työmäärä. Käytännön harjoitteluihin liittyviä haasteita olivat käytännön harjoittelu- paikkojen saaminen, ohjaus, kielelliset haasteet ja ulkopuolisuuden tunne. Omaan ryhmään liittyviä haasteita olivat alaryhmät ja ryhmätyöt. Velvollisuuksiin liittyviä haasteita olivat taloudellinen pärjääminen, työ ja muista ihmisistä huolehtiminen. (ks. kuvio 3.)

Kuvio 3. Haasteet.

5.1.1 Opetus

Opetukseen liittyviä haasteita olivat opetusmenetelmät, opettajien osaaminen ja resurssit, suomen kielen opetus ja työmäärä (ks. kuvio 4).

Kuvio 4. Opetukseen liittyvät haasteet.

Opiskelijat toivat esille runsaasti kulttuurisia eroja opetusmenetelmissä. Suomessa oli ollut erilaista opiskella kuin omassa kotimaassa ja tähän tottuminen on tuonut opiskelijoille haasteita.

Suomalaisessa sairaanhoitajakoulutuksessa tehtiin paljon ryhmätöitä ja kirjallisia tehtäviä verrattuna usean haastateltavan kotimaassa opiskeluun. Tenttejä ja kokeita oli puolestaan Suomessa vähemmän. Luennot samasta aiheesta kestivät myös pidempään kuin mihin oli totuttu. Opiskelijoilla oli täytynyt harjoitella keskittymään pidemmäksi aikaa samaa aihetta opiskellen.

”Kotimassa meillä oli enemmän teoriapainotteista opiskelua, opettajat luennoivat ja sitten sinä luet vielä kirjasta. Tuskin koskaan meillä oli ryhmätöitä.”

”Kotona meillä oli kahden tunnin luentoja, mutta täällä meillä on yhtä aihetta koko päivä. Se on ehkä helpompaa, mutta luennot ovat paljon pidempiä ja piti opetella istumaan pidempiä aikoja.”

Opettajan rooli suomalaisessa sairaanhoitajakoulutuksessa oli erilainen kuin mihin haastateltavat olivat aikaisemmin tottuneet. Opettajan rooli ei ollut niinkään tiedon antaja, vaan ohjaaja ja aiheiden alustaja. Opiskelijan rooli puolestaan suomalaisessa sairaanhoitajakoulutuksessa

oli aktiivisempi ja itsenäisempi. Opiskelijoiden täytyi opetella hakemaan itse tietoa. Tätä pidettiin osin hyvänä asiana ja osin huonona. Hyvänä puolena pidettiin sitä, että aiheesta oppi paremmin, kun on itse etsinyt aiheesta tietoa.

”Kotimaassa opiskelu oli passiivisempaa, täällä aktiivisempaa. Opettaja tuli ja kertoi sen, mitä meidän täytyy tietää ja sitten lähti. Täällä meidän pitää tehdä esityksiä, lukea kirjoja, kirjoittaa kirjallisia töitä. Joskus se on rasittavaa, mutta loppujen lopuksi opit enemmän.”

”Täällä opettaja ei ole ainoa tiedonlähde.”

”Olin tottunut siihen, että opettaja on luokan edessä ja kertoo meille sen, mitä tarvitsemme.”

”Yhä enemmän ja enemmän on sellaisia (luentoja), että opettaja antaa aiheen ja tutkimuksia tai artikkeleita, lue ne ja tule sitten kertomaan, mitä sait selville.”

Tätä opetusmenetelmää myös kritisoi. Osa haastateltavista oli odottanut enemmän perinteistä opetusta ja lisäksi opettajien roolia kyseenalaistettiin. Osa arveli, että perinteisen opettajavetoisen opetuksen vähyys kertoo siitä, että opettajilla ei ole riittävästi resursseja opetukseen.

”Odotan opettajilta enemmän, mutta se voi olla resurssikysymys. Ehkä heillä ei ole resursseja enempää, vaikka he haluaisivatkin.”

”Opettaja sanoi, että en ole täällä opettamassa teitä, vaan kertomassa, mitkä asiat ovat tärkeitä ja sitten teidän täytyy itse hakea tietoa siitä. Me olimme ihan... Siksihän olen tullut kouluun, haluan että joku opettaa minua, eikä vaan osoita, että lue tästä.”

”Meistä tuntuu, että ehkä opettaja ei osaa... tai heillä ei ole aikaa, vaikka siitähän heille maksetaan palkkaa... Eräskin opettaja tulee aina luokkaan ja kertoo 15 minuuttia aiheesta ja antaa sitten tehtävän ja loput saamme tehdä itse.”

Myös opiskelijan rooli saattoi olla erilainen Suomessa kuin omassa kotimaassa, esimerkiksi se, kuinka paljon opiskelija osallistuu keskusteluun. Toisissa kulttuureissa opiskelijan rooli oli passiivisempi ja opiskelu opettajavetoista, kun taas Suomessa odotettiin opiskelijoiden osallistuvan aktiivisesti opetukseen.

”Yksi tyttö... hän on kertonut, että se on kulttuurinen juttu... Häntä alussa pelotti puhua luokassa, jos opettaja kysyi häneltä jotain... Hän ei vain vastannut mitään.”

Ajoittain opiskelijoilla oli vaikeuksia tietää, mitä heidän odotetaan oppivan. Kurssin tai tehtävän tavoitteet eivät olleet riittävän selkeitä. He toivoivat enemmän ohjausta itsenäisiin tehtäviin.

”Tavoitteet ja odotukset ja sellaiset pitäisi olla selkeämpiä, koska jos sinä et tiedä mistään mitään, niin et voi tietää edes sitä, mitä tietoa hakea. Ohjausta voisi olla enemmän.”

”Joskus olet aika yksin. Sinun täytyy tehdä kirjallisia töitä ja lukea aiheesta ja niin edelleen.”

”En oikein pidä tunneista, joissa meidän täytyy opiskella kaikki itseksemme, emmekä saa tarpeeksi palautetta. En aina tiedä, olenko oppinut oikeita asioita tai teimmekö me tehtävän oikein.”

”Kurssin tavoitteet, tehtävänannot ja odotukset tehtäville voisi olla selkeämpiä. Ehkä se johtuu englanninkielestä, ehkä opettaja ei osaa sanoa tarkalleen, mitä hän haluaa.”

Kaikkien motivaatio itsenäisempään opiskeluun ei ollut yhtä korkealla kuin toisilla. Haastateltavat totesivat, ettei nykyinen itsenäisen opiskelun korostuminen sovi kaikille opiskelijoille, vaan osa opiskelijoista hyötyisi perinteisemmästä opettajavetoisesta opetuksesta.

”Kaikilla ei ole motivaatiota hakea itse tietoa... Jotkut tarvitsevat enemmän suoraa kontaktia opettajiin.”

Osa haastateltavista kyseenalaisti opettajien osaamisen tasoa. Opettajilta toivottiin parempaa ajantasaista tietoa hoitotyöstä, ja ongelmallisena pidettiin sitä, jos opettajalla ei ole tuoretta kokemusta hoitotyön kentältä. Lisäksi opiskelijat kuvasivat, kuinka usealla heidän opiskelutovereillaan oli korkeita ammattitaitovaatimuksia opettajiaan kohtaan ja opettajiksi toivottiin esimerkiksi lääkäreitä.

”Jotkut olettivat tullessaan, että meitä opettavat täällä lääkärit.”

”Ymmärrän kyllä, että he (opettajat) ovat itsekin hoitajia, mutta joskus siitä on aikaa parikin kymmentä vuotta. Muutoksia on tullut.”

Myös opettajien englannin kielellä opettamisen taitoa ajoittain kritisoitiin. Opettajilta toivottiin englanninkielen pätevyysvaatimuksia. He toivat esille, että joskus opettajan englanninkielen taito oli puutteellista ja opettajat itsekin tämän huomattessaan vaikuttivat hermostuneilta ja stressaantuneilta.

”Opettajilla pitäisi olla englanninkielen pätevyysvaatimukset... Jotkut opettajat eivät osaa edes muodostaa kokonaista lausetta englanniksi. Ehkä he ovat hermostuksissaan ja paineiden alla...”

Opettajien englanninkielen taitojen heikkous opiskelijoiden mielestä saattoi heikentää opetuksen laatua. Opiskelijat olivat olleet luokkatilanteissa, joissa he olivat joutuneet keskenään arvailemaan, mitä opettaja oli mahtanut tarkoittaa puhuessaan. Opettajat saattoivat myös opettaa aiheita antamalla pelkästään artikkeleita luettavaksi, minkä myös arveltiin johtuvan osittain puutteellisesta englanninkielen opettamisen taidoista.

”Ongelmana on, että emme saa opettajia opettamaan englanniksi. Suomenkielisessä opetuksessa ei ole tätä ongelmaa, koska niin moni opettaja voi opettaa suomeksi... Meitä eivät opeta täällä ammattilaiset.”

Opiskelijoista moni kertoi kokevansa, että opettajat olivat liian kiireisiä, ja ettei heillä ollut riittävästi aikaa opiskelijoille. Esimerkiksi sähköposteihin vastaaminen ja arvosanojen laittaminen opintorekisteriin kesti kauan.

”Joskus tuntuu, että heillä on liikaa meneillään. He unohtelevat asioita, ovat myöhässä ja niin edelleen... Miksi he ottavat niin paljon töitä itselleen?”

”Joka kerta kun istun alas opettajan kanssa... jos minulla on jotain henkilökohtaisempaa, niin tuntuu kuin hukkaisin heidän aikaansa. He ovat niin stressaantuneen oloisia ja kiireisiä. Ei ole reilua kuluttaa heidän aikaansa omilla asioillani, kun heillä selvästikin olisi jotain parempaakin tekemistä.”

”Joskus meillä pitää muistutella heitä sata kertaa, että voitko laittaa arvosanani, kurssi oli jo viime vuonna. Me tarvitsemme arvosanoja oleskeluluvan jatkamiseen ja töiden saamiseen. Jotkut opettajat kyllä laittavat heti kokeen jälkeen arvosanat.”

Haastatteluissa nousi esille selkeä tarve suomen kielen lisäopiskelulle. Suomen kieltä oli sairaanhoitajakoulutuksen aikana ollut kaikkien haastateltavien mielestä liian vähän. Suomen kielen opetusta oli ollut tarjolla muutamia tunteja viikossa ajoittain, ja sekin painottuneena perustason osaamiseen. Näiden kurssien anti oli ollut enemmänkin arkielämän selviytymiseen liittyvää puhekieltä, mutta ei juurikaan ammatillista sanastoa. Erityisesti suomen kielen lisäopetusta toivottiin käytännön harjoittelujaksojen vuoksi, koska siellä opiskelijoilla oli ollut pakko pärjätä suomen kielellä. Useat haastateltavat olivatkin ottaneet ylimääräisiä koulun ulkopuolisia suomen kielen kursseja tai opiskelleet itsenäisesti lisää.

”Hoitamisessa tärkeintä on kommunikaatio. On hyvin vaikeaa todella ymmärtää potilaita. Olenkin valittanut, että meillä ei ole riittävästi suomen kielen opetusta koulussa.”

”Otin yhden kurssin (koulun) ulkopuolelta... Siellä oli lääketieteellistä suomen kielen opetusta. Koulussa meillä oli vain suomen perusteita, kuten että miten puhutaan ystävälle.”

Moni opiskelija kävi opintojensa ohella töissä. Monen opiskelijan koulupäivän päätteeksi alkoi iltavuoro usein hoitoalalla. Kouluun liittyvät tehtävät ja itsenäinen opiskelu siirtyivät myöhäiseen iltaan, mikä ajoittain oli raskasta opiskelijoille. Lisää paineita toi se, että opintoja täytyi saada joka lukuvuosi riittävästi kasaan; Suomessa opiskeluluvan jatkaminen edellyttää 90 suoritettua opintopistettä lukukaudessa.

”Meidän täytyy uusia oleskelulupamme vuosittain. Minun täytyy näyttää, että olen suorittanut riittävästi opintosuorituksia, noin 90 opintopistettä lukukaudessa.”

”Yritän tasapainotella opiskelujen ja työn välillä.”

”Luento loppuu esimerkiksi kahdelta ja olen töissä kolmesta yhdeksään illalla. Kotiin päästyäni teen opiskelutehtäväni.”

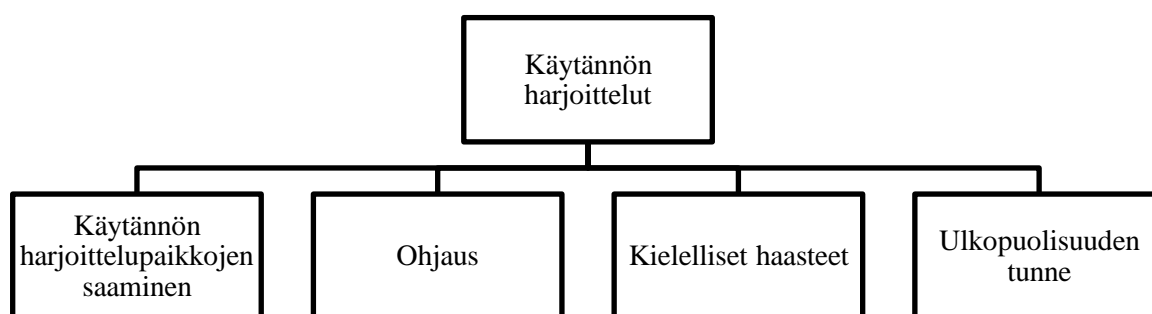
Ajoittain opiskelujen teettämä työmäärä oli vähäistä ja toisinaan taas tehtävät kasaantuivat. Osa opiskelijoista puolestaan oli sitä mieltä, että opiskeluissa on ainainen kiire.

”Se ei ole suunniteltua. On aikoja, jolloin meillä ei ole mitään ja sitten on projekteja projektin perään ja se onkin aivan liikaa.”

”Olemme aina kiireisiä.”

5.1.2 Käytännön harjoittelut

Käytännön harjoitteluihin liittyvät haasteet liittyivät käytännön harjoittelupaikan saamiseen, ohjaukseen, kielellisiin haasteisiin ja ulkopuolisuuden tunteisiin (ks. kuvio 5).

Kuvio 5. Käytännön harjoitteluihin liittyvät haasteet.

Käytännön harjoittelupaikkojen saaminen nousi selkeänä haasteena esille. Usealla oli ollut vaikeuksia löytää sopivaa harjoittelupaikkaa, ja myös jo varattujen paikkojen peruuntuminen oli yleistä. Opiskelijat arvelivat, että soveltuvia harjoittelupaikkoja sairaanhoitajaopiskelijoille oli liian vähän tarjolla. Lisäksi koululla oli käytössä ohjelmisto, josta opiskelijat pääsivät itse varaamaan harjoittelupaikan, mutta tämä ohjelmisto ei ollut opiskelijoiden mielestä kovin toimiva. Ohjelma esimerkiksi jumiutui helposti harjoittelupaikkojen tullessa varattaviksi.

”Kun se avautuu ja kaikki ovat yhtä aikaa siellä. Sinun pitää olla heti koneella varaamassa paikka ja kirjautua sisään yhä uudelleen, ennen kuin se heittää sinut ulos sieltä.”

”Se on hankalaa, kun kaikki yrittävät yhtä aikaa kun se aukeaa ja kun siellä ei ole tarpeeksi paikkoja.”

”Meille annetaan päivät, jolloin se (ohjelma) on auki varaamiselle ja sitten kun menemme sinne, se jumiutuu. Emme saa varattua mitään ja kun taas se alkaa toimia, kaikki (paikat) ovat jo menneet.”

Opiskelijat toivoivatkin enemmän apua opettajilta harjoittelupaikan löytämiseen. Osa olikin saanut apua tähän opettajilta, mutta monet toivoivat sitä enemmän. Toisaalta tiedostettiin, että opettajan varaama paikka tarkoitti sitä, ettei päässyt itse valitsemaan mieluista harjoittelupaikkaa. Lisäksi opettajatkään eivät voineet mitään sille tosiasialle, että harjoittelupaikkoja oli liian vähän.

”Koulu haluaisi, että me itse tekisimme asialle jotain, mutta ne, ketkä eivät saa paikkaa, ärsyntyvät ja he haluaisivat, että koulu järjestäisi paikan heille.”

”Kun en saanut paikkaa varattua, opettaja varasi sen minulle, mutta silloin en voi sanoa, haluanko mennä siihen paikkaan vai en.”

”Joskus me menemme puhumaan opettajille ja he sanovat, että soita sinne tai soita tuonne.”

”En tiedä, voivatko he (opettajat) tehdä mitään, se on vaan se systeemi, kun kaikki ovat samaan aikaan siellä varaamassa samaa paikkaa ja sitten sekin tosiasia, että paikkoja ei ole tarpeeksi kaikille.”

Usein tapahtui niin, opiskelijan varaama harjoittelupaikka peruikin paikan. Haastateltavat arvelivat yhden perumisen syistä olevan se, että he olivat englanninkielisiä. Näitä perumisia oli tehty juuri ennen harjoittelun alkamista.

”Ne haluavat saada ensin suomenkieliset opiskelijat ja sitten vasta loput paikat täytetään. Joskus jopa puolet luokasta on peruttu viikko ennen harjoittelun alkamista.”

”Kuukausi tai kaksi myöhemmin he ilmoittavat, että he eivät voi ottaa sinua, koska et osaa suomea.”

”Sen pitäisi olla sellainen, että kun kerran olet varannut paikan, se on sitten varattu, eikä sitä voi peruuttaa. Tai ainakin jos se peruutetaan, aikaa pitäisi olla enemmän... esimerkiksi yksi tai kaksi kuukautta ennen harjoittelun alkamista.”

”Nytkin minulla ei ole harjoittelupaikkaa tiedossa. Yksi, minkä varasin, perui paikan, joten nyt en tiedä, minne menen. Se on aika vaikeaa, koska nyt saatan joutua sellaiseen paikkaan, minne en haluaisi.”

Opettajilta ja koululta toivottiin, että he selvittäisivät etukäteen, onko harjoittelupaikassa kehtään englanninkielentaitoista ohjaajaa. Tätä pidettiin tärkeänä erityisesti opiskelujen alkuvaiheessa, jolloin opiskelijan suomen kielen taidot olivat vielä heikkoja.

”Jos opettaja voisi ottaa yhteyttä harjoittelupaikkaan... ja tarkistaa, olisiko siellä joku englanninkielentaitoinen, joka voisi ottaa ohjattavakseen.”

”En tiedä, onko se mahdollista, mutta... jos koulu voisi järjestää joitain, niille ketkä eivät puhu hyvin suomea, jotain että he saisivat harjoittelupaikassa jonkinlaista englanninkielistä ohjausta.”

Suurimmaksi osaksi opiskelijat antoivat positiivista palautetta käytännön harjoittelujen ohjaajistaan. Jonkin verran haasteita ohjaukseen ja ohjaajan liittyen tuotiin esille. Ohjaaja esimerkiksi ei ollut pystynyt luottamaan opiskelijaan eikä uskaltanut antaa tämän harjoitella itse riittävästi. Harjoittelun alussa tämä oli opiskelijoiden mielestä toivottavaakin, mutta kokemuksen kartuttua he toivoivat, että ohjaaja olisi voinut antaa heille enemmän itsenäisyyttä ja vastuuta.

”Ohjaaja sanoi, että hän on vastuussa minusta ja minun ei pidä poistua kansliasta ilman häntä. Hän sanoi myös, etten saa keskustella potilaiden kanssa ilman häntä, koska jos sanon jotain sellaista, mikä vaikuttaa heidän (potilaiden) mielenterveyteen.”

”Se oli inhottavaa, kun aina jos tein jotain, esimerkiksi laitoin i.v. -lääkettä, niin ohjaaja oli siinä. Eristyshuoneeseen hän ei päästänyt minua ollenkaan yksin.”

”Olisi hyvä, jos ohjaaja ensin kertoisi, sitten näyttäisi, sen jälkeen antaisi opiskelijan tehdä asia ja katsoisi vierestä, kunnes lopulta voisi jättää opiskelijan tekemään asia yksin... Se oli joskus ärsyttävää, kun ohjaaja oli aina vieressä. Tietysti sen ymmärtää, koska he ovat vastuussa siitä, jos teen jonkin virheen.”

Ajoittain haasteena oli myös se, ettei muu osaston henkilökunta ollut halukas ohjaamaan opiskelijoita, jos opiskelijan oma ohjaaja oli poissa töistä.

”Ehdotin hänelle, että kulkisin vain hiljaa hänen mukanaan tai antaisin vaikka injektion hänen katsoessa vierestä, mutta minulle sanottiin, että ei se käy. Sitten kävin kysymässä seuraavalta hoitajalta...”

Muutama opiskelija kertoi harjoittelupaikan perehdytyksen olleen puutteellista. Heille ei esimerkiksi esitelty osastoa ollenkaan, vaan heidät oli ohjattu vain seuraamaan omaa ohjaajaa. Opiskelijat olisivat toivoneet enemmän perehdytystä osastoon ja osaston käytäntöihin. Englanninkielistä perehdytysmateriaalia ja osaston esittelymateriaalia myös toivottiin.

”Olin tottunut siihen, että uudessa paikassa minulle esitellään ensimmäisenä päivänä paikat, tässä on pesuhuone, täällä on varasto jne. He sanoivat vain, että seuraa minua.”

”Olisi ollut hyvä, jos siellä olisi ollut jonkinlainen perehdytysjakso... jotta tietäisin, mitä he minulta odottavat.”

Kaikkein haastavinta opiskelijoille olivat puutteelliset suomen kielen taidot. Jokainen opiskelija mainitsi tämän asian olleen vaikeaa sairaanhoitajakoulutuksen aikana. Lähes kaikissa harjoittelupaikoissa, missä opiskelijat olivat olleet, vaadittiin suomen kielen taitoa. Heidän tuli pärjätä suomen kielellä potilastilanteissa sekä henkilökunnan kanssa toimiessaan. Useassa harjoittelupaikassa kieltäydyttiin englanniksi puhumisesta. Opiskelijat kertoivat havainneensa henkilökunnan ärsyyntymistä niissä tilanteissa, joissa opiskelijalla oli kielellisiä vaikeuksia.

”Osastonhoitaja teki selväksi heti alussa, että täällä puhutaan vain suomea.”

”Kyllä, se ollut suurin asia... Kieli.”

”Koko ajan piti pärjätä suomenkielellä. Se on vaikeaa, koska koulussa puhumme vain englantia ja kavereiden kesken puhun vain englantia.”

”He puhuivat vain suomea minulle, eivät he välittäneet siitä, ymmärsinkö vai en. Vaikka olin ollut vasta vuoden Suomessa.”

Kielelliset haasteet käytännön harjoitteluissa tuottivat opiskelijoille paljon stressiä. Erityisesti harjoittelujen alku oli pelottavaa. Moni oli ollut valmis keskeyttämään opintonsa tässä vaiheessa. Esille tuotiin myös sitä, että harjoitteluun liittyvät hoitamisen tavoitteet jäivät saavuttamatta, koska kaikki energia meni kielellisistä haasteista selviytymiseen.

”Luulen, että minulta meni harjoittelun varsinainen tarkoitus ohi, koska yritin vain selviytyä kielimuurista.”

”Olin todella turhautunut, koska en pystynyt kommunikoimaan kunnolla. Halusin jo lopettaa... mutta ystävät sanoivat, että se (harjoittelu) kestää vain muutama viikon.”

”Olin alussa todella hermostunut ja pelkäsin mennä sinne. Ei hoitamisen takia, vaan kielen. Pelkäsin, että he vihaavat minua.”

Erityisesti harjoittelupaikat, joissa hoitamiseen liittyi runsaasti potilasohjausta ja keskustelua, kuten poliklinikat ja psykiatriset yksiköt, olivat kielellisesti vaikeita opiskelijoille. Usein näissä paikoissa he tarvitsivat apua omilta ohjaajilta selviytyäkseen potilastilanteissa.

”Joskus ohjaajani tuli sisälle ja sanoi asian selkeästi, koska en osannut... kertoa asiaa siten, että potilas ymmärsi.”

Jonkin verran haasteita opiskelijat olivat kokeneet käytännön harjoittelussa työryhmässä toimimisessa. Moni kertoi kokeneensa, etteivät kuulu joukkoon, ja ettei heitä hyväksytä osaksi työryhmää.

”Jotkut vanhemmat hoitajat eivät selvästikään pitäneet minusta, mutta muut... nuoremmat hoitajat olivat iloisia, että olin siellä. He halusivat opettaa minua.”

”Edellisessä harjoittelussa yksi hoitaja alkoi kertoa, miten paljon eräässä sairaalassa on ulkomaalaisia töissä ja että on hyvä, ettei täällä ole niin paljon. Minä ja toinen ulkomaalainen ystäväni vilkaisimme toisiamme, että unohtiko hän (hoitaja), että mekin olemme ulkomaalaisia.”

Konfliktitilanteet työryhmässä koettiin kiusallisina ja niitä välteltiin. Joskus opiskelijoita kohtaan osoitettiin epäreiluksi koettuja vihjauksia siitä, miten he hakevat Suomesta ilmaisen koulutuksen ja palaavat takaisin omaan maahansa.

”Kun työntekijät alkoivat valittaa jostain tai puhuivat jostakin selän takana, minä vain pysyttelin hiljaa. En halua olla mukana tuollaisessa tilanteessa, en pidä konflikteista.”

”Kun he kuulevat, mistä olen kotoisin, niin aina se tulee, että milloin aion palata takaisin. Että sinähän vain opiskelet täällä ilmaiseksi ja sitten otat tutkintosi ja lähdet... Jotkut ovat jopa sanoneet, että en saisi palata kotimaahani, koska se olisi väärin.”

Myös potilaiden taholta saatettiin kokea hyväksymättömyyttä. Potilaat saattoivat kieltää opiskelijan lähestymisen tai nimitellä opiskelijaa rasistisin termein. Potilaiden suvaitsemattomuuteen kuitenkin suhtauduttiin ymmärtäväisemmin kuin henkilökunnan.

”Joskus he nimittelivät minua neekeriksi. Suurin osa kuitenkin olivat, että okei kaikki hyvin, tule vaan ja saattoivat olla kiinnostuneita minusta ja siitä, mistä tulen.”

”Jotkut vanhemmat potilaat kielsivät, etten saa tulla huoneeseen.”

”Joskus he eivät pitäneet, että minä hoidan heitä. Aluksi se tuntui pahalta, mutta ajan kanssa sitä alkoi ymmärtää... Ehkä he vain pelkäävät erilaisen näköisiä ihmisiä.”

”Se on ihan ymmärrettävää, koska olet sairas ja väsynyt.”

Usein potilaat turhautuivat opiskelijan kielellisiin kommunikointivaikeuksiin.

”Joskus he hermostuivat, jos en heti ymmärtänyt, mitä he pyytävät.”

Käytännön harjoittelujen aikana opiskelijat olivat runsaasti suomalaisten kanssa tekemisissä ja suomalaisten ihmisten erityispiirteet tulivat esille. Moni opiskelija kertoi yllättyneensä siitä, miten suomalaiset ovat hiljaisia ja vetäytyviä. Tämä oli joskus kiusallista opiskelijoille, varsinkin jos he olivat itse kotoisin kulttuurista, jossa keskustellaan avoimemmin. Opintojen alkuvaiheessa suomalaisten vähäpuheisuutta pidettiin epäkohteliaana käytöksenä ja torjuntana, mutta ymmärrys kasvoi ajan myötä.

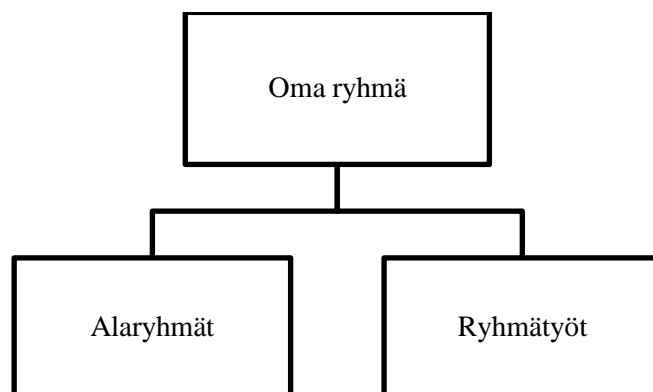
”Ihmiset ovat niin varautuneita ja sinulle ei puhuta mitään, ellet itse kysy ensin jotain. Olen huomannut, että täällä on paljon kiusallisia tilanteita, kun kukaan ei puhu mitään.”

”He vain saattavat tulla ja ohittaa sinut sanomatta mitään tai olla tervehtimättä. Olen ymmärtänyt, että he vain ovat sellaisia, eivät he tarkoita sillä mitään...”

”Meillä kotona täytyy osoittaa kunnioitusta, meillä aina teititellään ja puhutaan kohteliaasti. Täällä saatetaan puhutella toista etunimellä... siihen piti tottua vähän aikaa... Toisaalta potilaille teitittely oli minulle helppoa.”

5.1.3 Oma ryhmä

Omaan ryhmään liittyvät haasteet liittyvät alaryhmiin ja ryhmätöihin (ks. kuvio 6).

Kuvio 6. Omaan ryhmään liittyvät haasteet.

Opiskelijat toivat esille yhtenä haasteena omassa ryhmässä syntyneet alaryhmät, ns. kuppikunnat. Nämä alaryhmät syntyivät heti opiskelun alkuvaiheessa sen mukaisesti, mistä opiskelijat olivat kotoisin. Tyypillistä oli, että luokassa oli alaryhmiä afrikkalaisten, aasialaisten tai länsimaisten opiskelijoiden kesken, ja että näistä ryhmistä muodostui hyvin tiiviitä. Tätä pidettiin ongelmallisena, koska se esti hyvän ryhmähengen muodostumista ja oli mahdollisesti estämässä uuden oppimista. Opiskelijat olivat toivoneet, että voisivat oppia enemmän toistensa kulttuureista.

”Alusta asti on ollut kaksi tai kolme ryhmää, yksi länsimaisten ryhmä, yksi afrikkalaisten ja... Ollaan yritetty monta kertaa yhdistää näitä ryhmiä, mutta he ovat olleet haluttomia siihen.”

”Meillä on eurooppalaisten ryhmä, suomalaisten ryhmä ja afrikkalaisten ryhmä. Se on ihan ok, mutta olisi mukavampaa jos voisimme olla enemmän sekaisin toistemme kanssa.”

Ryhmätöissä alaryhmät nähtiin yhteistyön esteenä. Opiskelijat saivat usein itse päättää ryhmätöissä oman ryhmänsä kokoonpanon, jolloin ryhmäjako noudatteli muodostuneita alaryhmiä. Opettajilta toivottiinkin jämäkämpää otetta ryhmien sekoittamiseksi ryhmätöitä varten.

”Ryhmätöissä opettajien pitäisi muodostaa ryhmät, eikä antaa meidän itse päättää ketkä kuuluu omaan ryhmään.”

”Viime aikoina olemme saaneet itse päättää ryhmämme, joten me aina valitsemme samat ihmiset... Se ei ole oikein hyvä, koska et opi työskentelemään muiden kanssa, sinä vain valitset sen mikä on helpointa.”

Ajoittain opiskelijoiden erilaiset kulttuuritaustat aiheuttivat omassa ryhmässä konflikteja. Esimerkiksi toisten rennompia suhtautumisen aikaa ja ajoissa olemiseen ärsytti muita opiskelijoita.

”Minä en ole sellainen, että pitäisi aina olla etuajassa koulussa. Joskus tulen viisi, kymmenen minuuttia myöhässä... se saattaa olla häiritsevää, mutta se on vain minun tapani... Hän (opiskelutoveri) on ollut sitä kohtaan hyvin kriittinen.”

Opiskelijoiden motivaatio ja halukkuus opiskella vaihtelivat. Tämä oli aiheuttanut riitatilanteita luokassa, jos esimerkiksi ryhmätöissä osalla opiskelijoista ei ollut kiinnostusta tehdä yhtä huolellisesti kuin toiset. Ryhmätyöt vaikuttivat muutenkin olevan alue, jossa konflikteja helposti syntyi.

”Suurin osa meistä on hyvin motivoituneita, mutta sitten on osa... Jotkut ovat ehkä tulleet tänne vääristä syistä ja heitä ei oikeastaan kiinnosta opiskella.”

”Yksi ryhmäläinen oli hyvin aktiivinen ja halusi tehdä ryhmätyön nopeasti valmiiksi, mutta kaksi muuta ryhmäläistä olivat vähän laiskoja... joten siitä tuli riitaa.”

”Minä haluan hyviä arvosanoja. Kaikki eivät kuitenkaan ole yhtä motivoituneita kuin minä, mikä saattaa ryhmätöissä olla vähän vaikeaa... Jos joku ryhmässä ei haluakaan tehdä mitään.”

Joskus ryhmässä riitaa aiheuttivat ryhmädynaamiset asiat, esimerkiksi yhden ryhmäläisen ottaessa johtajan roolin. Myös ryhmänjäsenen passiivinen rooli aiheutti konflikteja.

”Jotkut haluavat aina olla pomoja ryhmässä ja määrätä, että sinä teet tämän ja sinä tuon ja sitten... Kukaan ei halua, että toinen pomottaa koko ajan.”

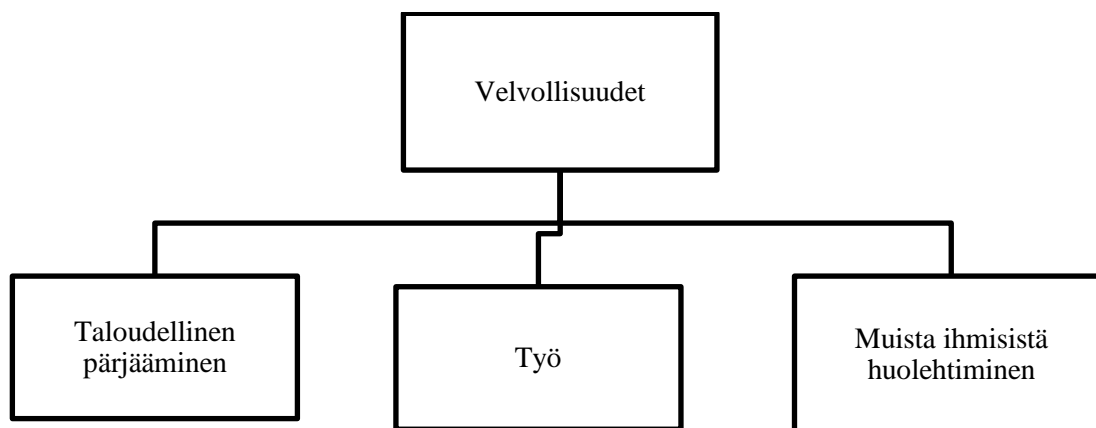
”Yksi riita syntyi, kun yksi tyttö oli niin hiljainen. Toinen ryhmäläinen luuli, että hän ei halua olla heidän kanssaan tekemisissä.”

Jotkut ryhmätöistä lähtöisin olevat riidat olivat paisuneet niin suuriksi, että yhteistyö jatkossa oli mahdotonta. Riitatilanteita ei ole osattu aina ratkaista. Osa opiskelijoista ei enää ristiriitojen jälkeen ole suostunut puhumaan toisille opiskelijoille lainkaan.

”Viimeksi yksi opettajakin kysyi, että mikä meitä vaivaa, kun osa ei suostu edes puhumaan toisille.”

5.1.4 Velvollisuudet

Velvollisuudet haasteena liittyivät taloudelliseen pärjäämiseen, työhön ja muista ihmisistä huolehtimiseen (ks. kuvio 7).

Kuvio 7. Velvollisuuksiin liittyvät haasteet.

Monella opiskelijalla oli taloudellisia huolenaiheita. Ulkomaalainen Suomessa ei ollut oikeutettu mihinkään yhteiskunnalliseen taloudelliseen tukeen, vaan opinnot ja eläminen piti rahoittaa itse. Jo Suomeen opiskelemaan pääseminen oli edellyttänyt riittävää varallisuutta. Joka vuosi oleskeluluvan uusimiseksi täytyi osoittaa, että pystyi elättämään itsensä. Tämä aiheutti epävarmuutta opiskelijoille lukuvuodesta toiseen. Se myös pakotti useat opiskelijat töihin opintojen ohella.

”Sinun täytyy näyttää... että sinulla on tarpeeksi rahaa elämiseen, koska et voi pyytää mitään tukea, et saa mitään tukea. Minun piti näyttää, että minulla on rahaa tililläni, jotta sain oleskeluluvan. Joka vuosi minun täytyy tienata 7000 euroa ja se täytyy näyttää oleskeluluvan uusinnassa... Möin silloin autoni, mutta tänä vuonna olen pulassa, jos en saa töitä. Saatan joutua lähtemään kotiin.”

”En voi vain enää soittaa äidille, että tarvitsen rahaa. Minun täytyy maksaa laskuni, enkä saa mitään tukea Suomesta.”

Opiskelijoilla oli ollut myös haasteita saada riittävästi tarpeellista tietoa arkielämän sujumisen kannalta. Tämä oli joskus vaikeuttanut taloudellista tilannetta.

”Kun tein töitä, maksoin veroa 60 %, ennen kuin tajusin, että...”

”Kaikille opiskeluihin kuuluvat etuudet eivät ole selkeitä... joten kun menet harjoittelupaikkaan, on vaikea tietää, miten lounas menee... tarjotaanko se opiskelijoille vai maksatko siitä.”

Töiden saaminen oli vaikeaa opiskelijoille. Työssäkäynti edellytti suomenkielentaitoa, mitä taas englanninkielisillä opiskelijoilla ei välttämättä ollut. Enemmän osa-aikaisia työpaikkoja myös kaivattiin. Suurin osa työpaikoista oli täyspäiväistä työtä, jota oli mahdotonta yhdistää opiskeluihin.

”En saa ulkomaalaisena mitään etuuksia esimerkiksi julkiseen liikenteeseen... ja koska en osaa suomea, en saa töitä. Töiden saaminen on todella vaikeaa.”

”Olen koko ajan etsinyt töitä. Mutta täällä ei ole osa-aikaisia töitä tarjolla. Kun työtä tarjotaan, se on aina täyspäiväistä ja eihän se onnistu. Se on varmaan tämä systeemi ja miten se on rakennettu, koska suurin osa opiskelijoistahan ei tarvitse töitä, koska he saavat muuta taloudellista tukea...”

Muutammat opiskelijoista huolehtivat itsensä lisäksi myös muista ihmisistä ja auttoivat konkreettisesti muita ihmisiä.

”Hän on minulle melkein kuin tytär. Hänellä on lapsi, ja kun olin harjoittelussa ja jos hän oli iltavuorossa ja minä aamuvuorossa, joten haimme häntä vuorotellen koulusta.”

Opiskelijat kärsivät lisäksi koti-ikävästä. Joskus omassa kotimaassa asuvat sukulaiset ja omaiset aiheuttivat tahattomasti stressiä opiskelijoille ja pahensivat heidän koti-ikävänsä. Esimerkiksi kotimaan perhetapahtumat veivät huomiota opiskeluilta.

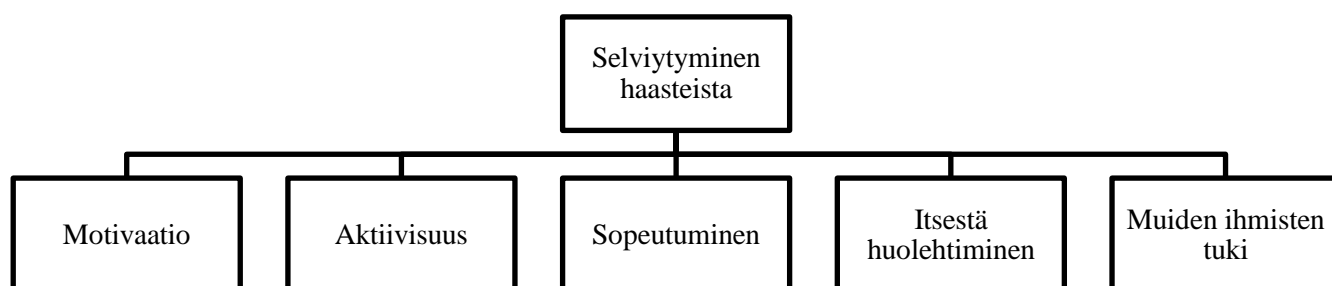
”Veljeni ja hänen vaimonsa sai lapsen. Se vaikutti opiskeluihini, halusin palata kotiin.”

Opiskelijoiden avautuminen perheenjäsenilleen omista vaikeuksistaan Suomessa johti joskus siihen, että perhe alkoi houkutella opiskelijaa palaamaan takaisin kotiin. Myös syyllisyyttä koettiin siitä, että oli aiheuttanut omilla vaikeuksillaan murheita perheenjäsenille.

”Kerron aina äidille kaiken... Se ei ehkä ole kovin järkevää, koska äiti alkaa aina murehtia puolestani ja alkaa puhua, ettenkö voisi palata takaisin kotiin. Toivoisin, että hän olisi enemmän sellainen... että yritä pärjätä, kyllä se siitä. Koska jos sinulla on vaikeaa, niin tuo tekee vain siitä vaikeampaa.”

5.2 Selviytyminen haasteista

Haasteista selviytyminen liittyi motivaatioon, aktiivisuuteen, sopeutumiseen ja itsestä huolehtimiseen sekä muiden ihmisten tukeen (ks. kuvio 8).

Kuvio 8. Selviytyminen haasteista.

Kaikista vaikeuksista selviytymisessä nousi motivaatio selkeimmin esille. Kaikki opiskelijat olivat hyvin motivoituneita opiskeluun. Opiskelijat kuvasivat myös vaikeuksista ”sisuuntumista” osana motivaatiota. Periksi antamattomuus ja päättäväisyys autoivat eteenpäin.

”Kaikki on oikeastaan kiinni sinusta itsestäsi. Motivaatiosta.”

”Kun oli todella vaikeaa ja helpointa olisi ollut vain pakata tavarat ja mennä kotiin... Silloin ajattelin, että ei. Minä näytän itselleni ja muille, etten ole heikko ja että pystyn tähän.”

Käytännön harjoittelujen aikana motivaatio opiskella lisää suomen kieltä kasvoi ja päivittäisessä ”kielikylvyssä” oppi kieltä hyvin.

”Toisaalta se toi painetta oppia suomea paremmin ja paremmin.”

”Ei minulla ollut oikeastaan tarvetta oppia suomea. Selvisin tiettyyn pisteeseen asti (ilman suomen kielen taitoa), mutta kun tulin sairaalaan, olin että vau. Toellisuus iski vasten kasvoja.”

Omalla aktiivisuudella arvioitiin olevan vaikutusta haasteellisissa tilanteissa. Jotkut opiskelijat olivat itsenäisesti omalla aktiivisuudellaan saaneet hankittua esimerkiksi käytännön harjoittelupaikan.

”Minä vain soitin sinne.”

”Suomalainen opiskelutoverini soitti ja sai puhuttua itsensä sinne. Paikka olisi vaatinut enemmän opintopisteitä, mutta hän sai puhuttua jotenkin... tietysti hän on suomenkielinen... he suostuivat ottamaan hänet.”

Kielellisissä haasteissa opiskelijoilla oli aktiivisesti kehiteltävä omia keinoja selviytyä ja oppia suomea lisää. Sanakirja oli hyödyllinen apuväline. Jotkut pitivät mukanaan pientä vihkoa, minne kerryttivät suomen kielen sanastoa ja yleisimmin käytettyjä lauseita. Ei-sanallisen kommunikoinnin keinot olivat myös käytössä.

”Ei aina tarvita sanoja, onhan ruumiinkielikin ja tietysti voit joskus osoittaa sormella. Vaikka en käyttänyt sanoja, niin potilaat tiesivät, mitä aion tehdä heille... ja luottivat minuun.”

Sopeutuminen Suomeen oli yksi selviytymiskeino vaikeuksissa. Opiskelijat olivat varautuneet jo Suomeen tullessaan, ettei opiskelu vieraassa maassa tule olemaan helppoa, ja että sopeutuminen vaatii aikaa.

”Tiesin, että tämä ei tule olemaan helppoa. Jos haluan pärjätä Suomessa, minun täytyy hyväksyä, että olen vieraassa maassa, tämä on heidän maansa. Itsepähän toin itseni tänne, joten minun vaan täytyy opetella suomea. Minun täytyy muuttua, en voi odottaa suomalaisten muuttuvan.”

”Minä itse olen ratkaisevassa roolissa, sen ymmärtäminen että joudun laittamaan kaikki peliin... Tiesin, että tämä tulee olemaan paljon vaikeampaa kuin omassa maassani opiskelu, mutta olin valmis hyväksymään sen.”

”Suomalaiset ovat niin hiljaisia ja tutustuminen on hidasta... se oli vähän vaikeaa, mutta nyt olen huomannut, että minustakin on tullut hiljaisempi.”

Sopeutumiseen kuului myös se, ettei omia lähtökohtia haluttu unohtaa. Sopeutuminen tarkoitti opiskelijoille tasapainoilua uuden kulttuurin ja oman maan kulttuurin välillä.

”Haluan säilyttää oman kulttuurini, mutta en tee eroista mitään ongelmaa. Itse menen esimerkiksi joka sunnuntai kirkkoon. Silloin en tee töitä ja olen sen ilmoittanut työnantajalle.”

Omassa ryhmässä syntyneiden alaryhmien muodostuminen nähtiin luonnollisena selviytymiskeinona tilanteessa, jossa opiskelijat ovat vieraassa kulttuurissa.

”He ovat tyytyväisiä siellä. Se on aivan ymmärrettävää, koska he ovat Suomessa, erilaisessa kulttuurissa... ja kun he tulevat kouluun, he voivatkin olla siellä oman kulttuurinsa piirissä.”

Osana sopeutumista tuotiin vahvasti esille suomen kielen osaamista. Ilman sitä ei koettu voivan sopeutua.

”Minä päätin jo heti alussa, että suomen kieli on asia, mikä minun täytyy heti ensimmäiseksi opetella.”

”Tulin hieman myöhässä, kun koulu oli jo alkanut. Minulle sanottiin, että suomen kielen kurssi oli täynnä, joten ostin sanakirjan ja aloin vain opetella sana kerrallaan. Vain sanoja. Sillä tavalla pääsin vähän alkuun Suomeen sopeutumisessa.”

Toisaalta tuotiin esille, että kielen oppi, kun oli pakko oppia. Yksi selviytymiskeino kielellisissä tilanteissa oli luottaa siihen, että kielen oppii ajan kanssa.

”Opettaja sanoi, että kun olet siellä (käytännön harjoittelussa), sinä opit kun on pakko oppia. Ota sanakirjan esille ja vaikka he puhuisivat vain suomea, niin opettele ilmaisemaan asioita muilla keinoilla.”

”Kieli on muurina pari ensimmäistä vuotta, mutta sitten me opimme sen. Suomen kieli tulee, kun tulee ja sitten kaikki on helpompaa.”

Itsestä huolehtiminen oli osa vaikeuksista selviytymistä. Opiskelijat tasapainoivat työmäärän ja riittävän vapaa-ajan ja levon välillä.

”Yritän olla stressaamatta, ei sitä voi välttää, mutta yritän olla ottamatta liian vakavasti. Katson vaikka elokuvan tai jotain muuta rentouttavaa.”

”Minulla on sellainen vahvuus... jos vaikka huomenna on koe, niin en heti luekaan, vaan saatan mennä jonnekin ja ostaa jotain, sitten palata kotiin ja vasta sitten alkaa lukea.... Otan oman ajan... Se on tärkeää, pitää pysyä tasapainossa.”

Muiden ihmisten tuki oli opiskelijoille erittäin tärkeää. Tukea saatiin omalta perheeltä, kumppanilta, ystäviltä, luokkatovereilta, työkavereilta, käytännön harjoittelupaikkojen ohjaajilta sekä potilailta ja koulun henkilökunnalta.

Vaikka oma perhe oli useimmiten kaukana, yhteyttä perheenjäseniin pidettiin tiiviisti ja sieltä saatiin henkistä tukea.

”Soitan joka päivä äidilleni... Hän aina kannustaa ja kysyy, miten täällä menee.”

”Ainakin kerran viikossa tai kaksi kertaa soitan kotiin... Äidille kerron aina kaikesta.”

Seurustelukumppani oli usealle opiskelijalle korvaamaton tuki. Häneltä he saivat kannustusta ja rohkaisua vaikeina aikoina.

”Poikaystäväni aina kannustaa opiskelemaan ahkerasti.”

”Hän on aivan uskomaton, aina tukee minua ja arvostaa kaikkea vaivannäköä, mitä näkee minun tekevän. Kun hän on ylpeä minusta ja aikaansaannoksistani, se antaa minulle voimaa.”

*”Kun kerroin hänelle, että harkitsen opiskeluiden lopettamista, hän sanoi tuke-
vansa minua mutta muistutti myös, että tämän oli minun unelmani. Ja että
kouluahan tämä vain on, eikä tämä loputtomiin kestä.”*

Myös ystävät kannustivat jatkamaan vaikeina aikoina. Kavereilta sai myös konkreettista apua epäselvissä tilanteissa.

”Kaverit rohkaisevat ja pyytävät jäämään tänne.”

*”Kuljin kouluun bussilla ja se kesti puolitoista tuntia. Kaverini ihmetteli, että
miksi aina kuljen bussilla, kun voisin kulkea junalla. Se tulee halvemmaksikin!”*

Ystäviltä, erityisesti suomenkielisiltä ystäviltä sai rohkaisua myös suomen kielen opiskeluun.

*”Suomalaiset kaverini auttavat kielen kanssa ja yrittävät saada minut puhumaan
enemmän suomea.”*

Myös omilta opiskelutovereilta omasta ryhmästä sai monenlaista apua ja tukea. Opiskeluryh-
mästä löytyi usein tärkeitä ystävyysuhteita, joiden kanssa keskustella ja purkaa tuntemuksia.
Opiskeluihin ja hoitajan ammattiin liittyvää tukea sai ryhmänjäseniltä parhaiten.

*”Meillä on ollut monta yöllistä keskustelua kaikesta, yksityisasioista ammatilli-
siin asioihin. En tiedä, mitä olisin tehnyt ilman hänen tukeaan tämän opiskelun
kanssa.”*

*”Tiedän, että voin kysyä heiltä mitä tahansa, jos vaikka minulla ei olisi paikkaa
minne mennä tai mitä tekisin tämän asian kanssa tai mitä tahansa.”*

*”Luokkakavereilta voi kysyä, onko meillä koulua tänään tai missä se on. Me ai-
na puhutaan siitä, että jos on jotain kysyttävää, niin aina voi kysyä.”*

Pidempään opiskelleiden opiskelijoiden tarjoama apu koettiin tärkeäksi. Heiltä sai vertaistu-
kea ja myös konkreettista apua.

”Yksi tyttö aikaisemmalta luokalta auttoi minua saamaan kesätöitä... ja sitten muutama opiskelija myös, heiltä voimme kysyä mitä tahansa ja esimerkiksi minä kysyin jotain veroista.”

Joskus suomenkielentaitoisista opiskelijatovereista oli ollut apua harjoittelupaikan saamisessa.

”Suomalaiset (opiskelutoverit) ovat menneet osastolle ja puhuneet siellä ihmisille, että voisivatko he tehdä jotain järjestelyjä, ja sieltä on sanottu että ok, voin tulla... Kerran yksi ystäväni sai varattua itselleen paikan, mutta järjestikkin uuden paikan ja antoi minulle edellisen paikkansa.”

Opiskelujen ohella työssäkäynnillä oli myös myönteistä merkitystä opiskelijoiden pärjäämiselle. Töistä sai kaivattua vaihtelua opiskeluihin ja työtovereihin tutustuminen koettiin tärkeäksi.

”Se piti minut järjissäni. En tuntenut kovinkaan montaa ihmistä täällä koulun ulkopuolelta, joten oli hyvä oppia tuntemaan muitakin ihmisiä.”

Oman ohjaajan tuki kielellisissä haasteissa oli korvaamatonta. Useimmat opiskelijat puhuivat englantia oman ohjaajan kanssa, joka koettiin tärkeäksi harjoitteluissa, joissa muutoin piti pärjätä suomenkielellä. Ohjaajilla oli muuta henkilökuntaa enemmän aikaa selittää asioita englanniksi. Oman ohjaajan tuesta ja kärsivällisyydestä he olivatkin hyvin kiitollisia.

”Hän oli aivan ihana, hän aina sanoi asian ensin suomeksi ja sitten saman englanniksi. Siitä oli todella paljon apua ja opin paljon.”

”Ohjaajani pelasti harjoitteluni. En olisi selvinnyt siitä ilman häntä.”

”Paras ohjaajani kaikista harjoiteluista sanoi, että... ensimmäisellä kerralla kerron sen sinulle englanniksi, mutta muuten yritetään puhua suomea.”

Oman ohjaajan lisäksi osastolla oli joskus myös muita henkilöitä, jotka auttoivat heitä kielellisissä haasteissa. Työryhmässä oli joskus hoitajia, jotka halusivat ohjata heitä englanniksi opetellakseen itse englanninkieltä.

”Ensimmäisessä harjoittelussa käytin vain vähän englantia, ja senkin verran vain siksi, että eräs työntekijä halusi puhua kanssani englantia. Jos jollain toisella ei ollut aikaa selittää asioita, hän oli aina halukas selittämään.”

Myös potilaat saattoivat auttaa heitä kielellisissä haasteissaan. Erityisemmin nuoremmat potilaat pystyivät kommunikoimaan heidän kanssaan englanniksi.

”Nuoret ihmiset siellä.. he auttoivat minua ja kertoivat sanoja suomeksi, mutta vanhempien potilaiden kanssa oli vaikeampaa.”

Koulun henkilökunnasta myös omat opettajat tuen antajina mainittiin useasti. Opettajilta sai konkreettista apua, mutta myös kannustusta ja rohkaisua. Hyvä opettaja koettiin sellaiseksi, jolla oli aikaa opiskelijoille ja tätä toivottiinkin enemmän.

”Hyviä opettajia ovat sellaiset, joilla on aikaa opiskelijoille ja joilta voi mennä kysymään mitä tahansa.”

”Kyllä opettajat auttavat aina, jos sitä tarvitsen.”

”Eräs opettaja... hänelle saatoin lähettää sähköpostia ja hän vastasi usein heti.”

”Auttoi, kun keskustelin avoimesti opettajan kanssa. Hän sai minut tuntemaan, etten ole ainoastaan yksi heidän opiskelijoista, vaan myös yksilö.”

Koulu järjesti opiskelijoille erilaista tukitoimintaa, jotka koettiin hyödyllisiksi. Näistä tukitoimista mainittiin kuraattori, opinto-ohjaaja ja tuutoritoiminta.

”Meille annettiin puhelinnumero ja hänelle voi aina mennä juttelemaan. Se toimii, koska meillä ei nyt tarvitse aina mennä opettajien puheille. Joskus on hyvä keskustella jonkun neutraalimman osapuolen kanssa.”

”Meillä on myös... psykologi, joku jolle voi mennä puhumaan.”

5.3 Yhteenveto tutkimustuloksista

Tässä tutkimuksessa kuvattiin kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemia haasteita opinnoissaan ja niistä selviytymistä. Opiskelijoiden kokemat haasteet jaoteltiin opetukseen liittyviin, käytännön harjoitteluihin liittyviin, omaan ryhmään liittyviin ja velvollisuuksiin liittyviin haasteisiin.

Opetukseen liittyviä haasteita olivat kulttuuriset erot opetusmenetelmissä ja opiskelijan roolissa, opettajien epäpätevyys opettaa opetettavaa aihetta englanniksi, opettajien kiire, suomenkielen opetuksen riittämättömyys ja runsas työmäärä. Itsenäistä opiskelua painottava sairaanhoitajakoulutus oli erilaista, mihin oli omassa kotimaassa totuttu ja moni opiskelija toivoi enemmän perinteistä, opettajavetoista opetusta. Opiskelijan rooli aktiivisena tiedonhankkijana tuotti opiskelijoille haasteita erityisesti opintojen alkuvaiheessa. Moni opiskelija toivoi opettajien englannin kielellä opettamisen osaamisen kohentuvan. Lisäksi opettajien jatkuva kiire nousi yhtenä opiskelijoille haasteita aiheuttavana tekijänä esille. Opiskelutehtävien teettämä työmäärä koettiin melko suurena. Moni kansainvälinen opiskelija kävi opintojen ohella töissä, mikä johti helposti opiskelutehtävien kasaantumiseen ja siirtymiseen myöhäiseen iltaan tai yöhön.

Suomenkielen opetusta kouluun toivottiin selvästi nykyistä enemmän. Puutteelliset suomenkielen taidot estivät moniin harjoittelupaikkoihin pääsemisen. Käytännön harjoitteluissa puutteelliset kielelliset taidot muodostuivat oppimisen esteeksi. Käytännön harjoittelupaikalla ei välttämättä ollut englanninkielen taitoista ohjaajaa tai ohjausta ei ollut haluttu antaa englanniksi. Myös potilaiden kanssa kommunikointi oli ajoittain haasteellista puutteellisilla suomenkielen taidoilla.

Muita käytännön harjoitteluihin liittyviä haasteita olivat ohjaukseen liittyvät haasteet ja tunne ulkopuolisuudesta työryhmässä. Opiskelijalle ei aina ollut tarjottu riittävästi harjoittelemisen tilanteita käytännön harjoitteluissa, jos ohjaaja ei luottanut opiskelijan osaamiseen. Tällöin opiskelija siirtyi herkästi sivusta seuraajan rooliin. Parempaa perehdytystä toivottiin käytännön harjoittelupaikoilla. Ulkopuolisuuden tunne oli tuttu kansainvälisille sairaanhoitajaopiskelijoille käytännön harjoitteluissa. Opiskelijat kokivat, etteivät he kuulu työryhmään, ja ettei heitä hyväksytä osaksi työryhmää. Myös potilaiden taholta he kokivat hyväksymättömyyttä. Potilaat saattoivat kieltää ulkomaalaista opiskelijaa hoitamasta heitä, ja myös suoranaisia rasisia kommentteja opiskelijat olivat saaneet osakseen sekä potilailta että henkilökunnalta.

Omaan ryhmään liittyviä haasteita olivat alaryhmien muodostuminen, opiskelijoiden väliset kulttuurierot ja ryhmätyöt. Ryhmän hyvää yhteishenkeä ja yhteistyötä luokkatovereiden välillä oli estämässä ryhmässä syntyneet alaryhmät, niin sanotut kuppikunnat. Opiskelijat toivoivat parempaa ryhmäytymistä ja opettajien aktiivista otetta ryhmätyötilanteissa siten, että ryhmän jäsenet eivät olisi aina samat ja yhteistyötä syntyisi kaikkien luokkatovereiden kanssa. Ryhmätyöt olivat muutoinkin herkkä alue konflikteille ryhmässä. Joidenkin luokkatovereiden välit olivat katkenneet ryhmätöihin liittyvissä riidoissa. Ryhmän sisäisiä ristiriitoja ei oltu aina onnistuttu ratkaisemaan.

Taloudelliset huolet aiheuttivat opiskelijoille stressiä ja pakottivat heidät hakemaan töitä opiskelujen ohella. Se toi opiskelijoille haasteita selviytyä opintoihin liittyvistä tehtävistä. Osa-aikaisen työn saaminen oli myös hankalaa. Jonkin verran esille nousi myös erilaisia käytännön asioihin liittyviä epäselvyyksiä, joista opiskelija ei ollut tietoinen aiheuttaen taloudellisia murheita. Huolenaiheita opiskelijoilla saattoi olla omiin läheisiin liittyen. Opiskelija saattoi potea koti-ikävää ja syyllisyydentunteita siitä, että on kaukana omasta perheestä.

Haasteista selviytymisessä puolestaan esille nousi vahvana opiskelijoiden päättäväisyys ja motivaatio. Omalla aktiivisuudella opiskelijat olivat onnistuneet ratkomaan monia vaikeita tilanteita esimerkiksi kielellisissä haasteissa tai käytännön harjoittelupaikan saamisessa. Sopeutuminen vieraaseen kulttuuriin ja tapoihin koettiin tärkeänä unohtamatta kuitenkaan omia kulttuurisia juuria. Itsestä huolehtiminen, riittävä lepo ja oman ajan ottaminen opiskelupaikoista huolimatta oli välttämätön osa selviytymistä.

Muiden ihmisten tarjoama henkinen ja aineellinen tuki oli merkittävää opiskelijoiden selviytymiselle haasteellisissa tilanteissa. Tukea saatiin runsaasti omalta perheeltä, kumppanilta, ystäviltä ja luokkatovereilta. Myös työtoverit mainittiin tuenantajina niillä opiskelijoilla, jotka kävivät töissä opintojensa ohella. Käytännön harjoitteluissa hyvä ohjaaja auttoi niin kielellisissä kuin ammatillisissa haasteissa. Opettajilta sai paitsi konkreettista apua ja neuvoa, niin myös kannustusta ja rohkaisua, mikä koettiin tärkeänä. Lisäksi erilainen tukitoiminta koululla oli koettu hyödyllisenä.

6 POHDINTA

6.1 Tutkimustulosten tarkastelua

Tämän tutkimuksen tulokset vahvistivat aikaisempaa tietoa kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemista haasteista opinnoissaan ja niistä selviytymisestä. Kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden suurimmaksi haasteeksi nousivat kielelliset vaikeudet, mitä myös aikaisempi tutkimustieto on tuonut esille (Amaro ym. 2006, Miguel ym. 2006, Green ym. 2008, Miguel & Rogan 2009, Starr 2009, Mattila ym. 2010, Morgan 2012, Pitkäljärvi ym. 2012, Hurme 2013). Kielelliset vaikeudet ja tästä johtuva puutteellinen kommunikointi aiheuttaa opiskelijoille stressiä, vaikeuttaa oppimista ja johtaa käytännön harjoitteluissa hoitohenkilökunnasta syrjäytymiseen (Salamanson ym. 2008, Hagen ym. 2009, Starr 2009, Mattila ym. 2010, Smith-Miller 2010, Jeong ym. 2011, Myhre ym. 2011, Morgan 2012, Hurme 2013). Tässä tutkimuksessa tuli selkeästi esille se, että käytännön harjoittelujen onnistumisen ehtona - ja jopa käytännön harjoitteluun pääsemisen ehtona olivat riittävät kielelliset valmiudet. Tämä on todettu myös Laihon (2008), Miguel ja Roganin (2009), Starrin (2009) ja Hurmeen (2013) tutkimuksissa.

Tässä tutkimuksessa nousi esille myös opettajien riittävien kielellisten valmiuksien tärkeys osana hyvää opetusta. Opettajien kiirettä pidettiin ongelmana, koska se esti opiskelijoita lähestymästä opettajia ongelmatilanteissa. Amaron ym. (2006) ja Starrin (2009) mukaan kansainväliset opiskelijat tarvitsevat enemmän aikaa, tukea ja käytännön opastusta opettajilta. Myös koulun tarjoama muu tukitoiminta on ollut aikaisempien tutkimusten mukaan riittämättömä (Amaro ym. 2006), mutta tässä tutkimuksessa opiskelijat olivat tyytyväisiä koulun tarjoamaan tuutoritoimintaan ja opiskelijahuoltoon.

Kulttuuriset eroavaisuudet tuottavat opiskelijoille haasteita. Kulttuurisia eroja, joita nousi tässä tutkimuksessa ja aikaisemmasta tutkimustiedosta esille ovat erilaiset käsitykset opiskelusta ja opiskelijan roolista. Suomalainen koulutus edustaa konstruktivistista oppimisnäkemystä, jossa opiskelijan itseohjautuvuus, tiedonhakutaidot ja aktiivisuus korostuvat. Nämä tuottavat osalle kansainvälisistä sairaanhoitajaopiskelijoista haasteita. (Amaro 2006, Sanner & Wilson 2008, Pitkäljärvi ym. 2011.) Pitkäljärven ym. (2011) tutkimuksessa lisäksi nousi esille erilaiset suhtautumistavat aikaan ja ajoissa sovitussa paikassa oleminen, mutta tässä tutkimuksessa näitä haasteita ei tullut esille.

Kokemukset syrjinnästä ja ulkopuoliseksi jäämisestä ovat yleisiä kansainvälisille sairaanhoitajaopiskelijoille (Amaro ym. 2006, Green 2008, Sanner & Wilson 2008, Starr 2009, Mattila ym. 2010, Jeong ym. 2011, Morgan 2012, Pitkäjärvi ym. 2012, Hurme 2013). Myös tässä tutkimuksessa opiskelijat kokivat ulkopuolisuuden tunteita erityisesti käytännön harjoittelujen aikana hoitohenkilökunnan ja potilaiden taholta. Potilaat suhtautuivat varauksellisesti opiskelijoihin. Muulta henkilökunnalta kuin omalta ohjaajalta oli ajoittain vaikea saada riittävää ohjausta. Opiskelijalla oli riski jäädä käytännön harjoitteluissa pelkästään sivusta seuraajan rooliin, jos henkilökunta ei luota hänen osaamiseensa. Samanlaisia päätelmiä ovat tehneet muun muassa Starr (2009), Mattila ym. (2010) ja Myhre (2011).

Kansainväliset sairaanhoitajaopiskelijat olivat tässä tutkimuksessa kokeneet haasteita ryhmäytymisessä. Omaan ryhmään syntyi herkästi alaryhmiä, niin sanottuja kuppikuntia kulttuuristen taustojen mukaisesti. Myös aikaisemmissa tutkimuksissa oli löydetty haasteita ryhmäytymisessä kansainvälisissä sairaanhoitajaryhmissä (Amaro ym. 2006, Sanner & Wilson 2008, Starr 2009, Jeong ym. 2011).

Kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden taloudelliset huolet olivat yksi merkittävistä haasteista tässä tutkimuksessa. Myös Amaron ym. (2006) ja Starrin (2009) mukaan taloudelliset toimeentuloon liittyvät kysymykset pakottivat opiskelijat töihin opintojen ohella, joka puolestaan vähensi opiskeluun käytettävissä olevaa aikaa. Sen sijaan aikaisemman tutkimustiedon (Sanner & Wilson 2008, Starr 2009) mukaan naisopiskelijoilla oli erityisiä haasteita muiden perheenjäsenten ja kodin huolehtimisesta, mutta tällaisia haasteita ei tässä tutkimuksessa tullut juuri esille.

Haasteista selviytyminen liittyi kansainvälisen sairaanhoitajaopiskelijan sisäisiin tekijöihin, joista merkittävimpinä olivat korkea motivaatio ja päättäväisyys. Tätä tietoa tukee myös aikaisempi tutkimustieto (Amaro ym. 2006, Jeong ym. 2011). Kansainväliset sairaanhoitajaopiskelijat ovat kiitollisia tilaisuudesta opiskella ulkomailta ja ovat valmistautuneet kohtaamaan vaikeuksia opintojensa aikana (Green ym. 2008). Tätä kansainväliset sairaanhoitajaopiskelijat myös tässä tutkimuksessa korostivat. Haastavissa kielellisissä tilanteissa aktiivisuus ja luovat kommunikoinnin keinot auttoivat selviytymään. Myhre (2011) tuokin esille, että ei-sanalliset kommunikoinnin keinojen kehittyminen auttavat opiskelijoita myöhemmin selviytymään erilaisten huonosti kommunikoiden potilasryhmien kanssa.

Lisäksi muiden ihmisten tarjoama tuki oli merkittävää haasteista selviytymiselle. Oman perheen tuki erityisesti on todettu olevan tärkeää opintojen menestymiselle (Amaro ym. 2006,

Sanner & Wilson 2008, Starr 2009). Tässä tutkimuksessa oman perheen lisäksi tuen antajiksi nousivat myös seurustelukumppanit, ystävät, luokkatoverit ja työkaverit. Käytännön harjoittelujen menestymisessä kansainväliset sairaanhoitajaopiskelijat mainitsivat oman, sitoutuneen ohjaajan olleen merkittävässä asemassa. Samaa korostaa myös Pitkäjärvi (2011 & 2012), mutta samalla toteaa käytännön harjoittelun ohjaajien löytymisen olevan vaikeaa kansainvälisille sairaanhoitajaopiskelijoille. Tässä tutkimuksessa haasteena ei niinkään ollut ohjaajien löytäminen, vaan käytännön harjoittelupaikkojen löytäminen ja varattujen paikkojen peruuntuminen.

6.2 Johtopäätökset ja jatkokehittämisehdotukset

Tässä tutkimuksessa esille nousseet kielelliset haasteet tuottivat kansainvälisille sairaanhoitajaopiskelijoille stressiä ja toivat vaikeuksia selviytyä käytännön harjoitteluissa. Jopa käytännön harjoittelupaikkojen saaminen edellytti riittävää suomenkielen taitoa. Riittäviin kielellisiin valmiuksiin olisikin syytä panostaa enemmän kansainvälisessä sairaanhoitajakoulutuksessa ennen ensimmäisiä käytännön harjoitteluja. Joillekin opiskelijoille tuli yllätyksenä se, että käytännön harjoittelujen henkilökunta ei suostunut puhumaan englanniksi, vaan opiskelijoilla oli pakko pärjätä kokonaan suomenkielen taidolla. Tähän varautumista koulutuksessa voisi tuoda enemmän esille. Terveystieteiden toimintayksiköissä olisi hyödyllistä pohtia kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden kielellisten edellytysten tasovaatimuksia ja toisaalta koulutuksessa ottaa nämä huomioon lisäämällä suomenkielen opetusta. Myös opettajien riittävä englanninkielen taito on tärkeä osa laadukasta opetusta.

Hoitohenkilökunnan asenteisiin kansainvälisiä sairaanhoitajaopiskelijoita kohtaan käytännön harjoitteluissa on syytä edelleen kiinnittää huomiota. Molemminpuolinen avoin suhtautuminen ohjaajan ja opiskelijan välillä tuottaisi parhaita tuloksia, joista molemmat osapuolet voisivat hyötyä.

Kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden opiskeluryhmien ryhmäytymiseen ja konfliktien selvittämiseen tulisi kiinnittää erityistä huomiota. Luokkiin syntyneet alaryhmät estivät yhteistyötä ja heikensi ryhmähenkeä. Lisäksi ryhmän ristiriitojen selvittely oli ajoittain jäänyt puutteelliseksi. Opiskelijat myös kaipasivat enemmän aikaa opettajilta henkilökohtaiseen ohjaukseen. Kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden opettajat ja ryhmänohjaajat tarvitsevat

mahdollisesti enemmän ajallisia resursseja opiskelijoiden tukemiseen, käytännön opastukseen ja ryhmähengen luomiseen.

Jatkotutkimusehdotukset koskevat kansainvälisten sairaanhoitajakoulutuksen opettajien näkemyksiä opettamiseen liittyvistä haasteista sekä käytännön harjoittelupaikkojen ohjaajien näkemyksiä kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden ohjaamiseen liittyvistä erityispiirteistä ja haasteista.

6.3 Tutkimuksen luotettavuus

Kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuuden arviointi kattaa koko tutkimusprosessin vaiheet ja tutkijan omiin perusteluihin tehdyistä päätöksistä. Tällöin lukija itsekkin pystyy arvioimaan, onko tutkimus toteutettu luotettavasti. (Nieminen 1998, Eskola & Suoranta 1999, Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009.)

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arviointi kohdistuu tutkimusaineiston keräämiseen, aineiston analysointiin ja tutkimuksen raportointiin (Nieminen 1998). Tässä tutkimuksessa tutkimusaineisto kerättiin sieltä, mistä tutkittavan aiheen kannalta tietoa eniten löytyi eli kansainvälisiltä sairaanhoitajaopiskelijoilta itseltään. Tietoa kerättiin niin kauan, kunnes aineisto kylläntyi eli tapahtui saturaatiota.

Tutkimukseen vaikuttavat erilaiset taustatiedot kuvattiin, esimerkiksi haastateltavien valinta ja rekrytointi, haastateltavien taustatiedot ja haastattelujen toteutustapa. Tässä tutkimuksessa aineiston hankinta toteutettiin haastattelijalle ja mahdollisesti haastateltavalle vieraalla kielellä, joka saattoi heikentää tutkimuksen luotettavuutta. Haastattelukysymykset tarkistettiin kielellisesti ennen haastatteluja englannin kielen asiantuntijalta. Itse haastattelutilanne salli myös kielellisten epäselvyyksien selvittämisen. Epäselvissä tilanteissa litteroidun haastattelun olisi voinut luettaa uudelleen haastateltavalla, joka voi oikoa vielä tässä vaiheessa väärinkäsityksiä. Tässä tutkimuksessa siihen ei kuitenkaan ollut tarvetta.

Tutkimuksessa käytettiin esihaastatteluja ennen varsinaisia tutkimushaastatteluja, joiden jälkeen haastatteluteemoja ja haastattelun käytännön toteutusta olisi voinut vielä korjata ja muuttaa. Tässä tutkimuksessa esihaastattelut osoittivat haastatteluteemojen ja haastattelujen käy-

tännön toteutuksen toimivan hyvin, joten muutoksiin ei ollut tarvetta. Ainoastaan haastattelukysymysten järjestystä muutettiin luontevammaksi.

Tutkimustulosten luotettavuutta saattoi heikentää kansainvälisten opiskelijoiden lojaalisuus opettajia ja koulutuksen järjestäjiä kohtaan. Haastattelutilanteissa oli havaittavissa, että joillekin kansainvälisille opiskelijoille oli epämiellyttävää puhua koulutukseen liittyvistä haasteista ja esille tuotiin näissä tilanteissa kiitollisuutta koulutuksen järjestämisestä kohtaan. Lojaalisuus on saattanut estää opiskelijoita kertomasta täysin avoimesti kohtaamistaan haasteista erityisesti opettajiin liittyen.

Aineiston analysointivaiheessa luotettavuutta lisäsi aineiston luokitteluperusteiden kuvaaminen. Aineiston luokittelu pyrittiin kuvaamaan selkeästi ja tarkasti autenttisia lainauksia haastattelusta käyttäen niin, että lukija ymmärtää, miten analyysi on tehty. Luokittelussa pyrittiin ottamaan huomioon, että muodostetut alaluokat ja yläluokat ovat johdonmukaisia toisiinsa nähden sekä se, että muodostetut saman tason luokat ovat toisensa poissulkevat.

Tutkimustulokset raportoitiin mahdollisimman tarkasti ja selkeästi. Tutkimustuloksissa esitettiin autenttisia, suoria ja suomennettuja lainauksia haastatteluista, joilla pyrittiin parantamaan tutkimuksen luotettavuutta ja antamaan lukijalle mahdollisuus seurata itse haastatteluprosessin etenemistä.

6.4 Tutkimuksen eettisyys

Tämän tutkimuksen aihe, kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemusten selvittäminen, on eettisesti perusteltu. Tämän tutkimuksen avulla tuotettiin tietoa, jota voidaan käyttää kansainvälisten, englanninkielisten sairaanhoitajatutkintojen kehittämisessä.

Tämä tutkimus ei kohdistunut potilaisiin tai alaikäisiin tai haavoittuviin ryhmiin eikä se vaatinut koskemattomuuteen puuttumista, joten tätä tutkimusta varten ei tarvittu tutkimuseettistä lausuntoa. Kaikkia tutkimuksia koskevat tutkimusluvut hankittiin; tässä tutkimuksessa riitti oppilaitoksen oppilaitaan koskevan tutkimuksen lupa.

Tutkimukseen osallistuvien opiskelijoiden luottamuksen saavuttaminen sekä sen säilyttäminen oli tärkeää. Luottamuksen saavuttaminen haastattelutilanteessa auttoi haastattelijaa saamaan esiin myös arkaluonteisia tutkimuksen kannalta merkittäviä asioita. Tähän pyrittiin

luomalla haastattelutilanteessa vuorovaikutuksellinen tunnelma ja empaattisella suhtautumisella haastateltaviin. Tässä tutkimuksessa arkaluonteisiksi aiheiksi nousi esimerkiksi opiskelijoiden kokema rasismi.

Haastattelu aineistonkeruumenetelmänä sopii sensitiivisiin tutkimusaiheisiin, koska haastattelun aikana nousseet mahdolliset voimakkaat tunnereaktiot voidaan itse tilanteessa käsitellä. Kuitenkin tässäkin tapauksessa oli muistettava haastattelun fokus ja haastateltavan rooli tutkittavana, eikä esimerkiksi avun saajana. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009.)

Tutkijaa velvoitti myös vaitiolovelvollisuus ja tutkimusaineiston varjelu sivullisten ulottuvilta. Tutkimusaineiston varjelemiseen kuului myös opiskelijoiden kokemusten raportointi siten, ettei kukaan muu voi haastateltavaa niistä tunnistaa. Tämä korostui erityisesti tässä tutkimuksessa, koska tutkimuksen perusjoukko oli pieni. Sen vuoksi tutkimuksessa ei mainittu tarkemmin oppilaitoksen nimeä eikä haastateltavien ikää kuvattu vaihteluväleinä, vaan keskiarvoina. Haastateltavien kotimaita ei ilmoitettu, vaan kulttuuriset taustat ilmoitettiin maanosittain. Lisäksi tutkimuksen tuloksia raportoidessa autenttiset lainauksen haastatteluista valittiin siten, ettei niistä voi ketään tunnistaa. Tunnistamisen riskiä vähennettiin myös sillä, että autenttiset englanninkieliset lainaukset suomennettiin. Tutkija havaitsi, että haastateltavien englanninkieleessä oli selvästi erotettavia piirteitä, jotka saattaisivat johtaa henkilön tunnistamiseen.

Tutkimukseen osallistuminen oli vapaaehtoista ja se tuotiin esiin haastateltavia rekrytoitaessa. Lisäksi he saivat samassa yhteydessä tietoa tutkimuksesta sekä siitä, mitä haastatteluun osallistuminen heiltä vaati esimerkiksi ajankäytöllisesti. Rekrytoidessa haastateltavia korostettiin, ettei tutkimukseen osallistuminen eikä osallistumatta jättäminen vaikuta esimerkiksi heidän opintoihinsa millään tavalla. Haastateltava antoi tietoisesti, kirjallisen suostumuksensa tutkimukseen osallistumisesta, joka löytyy liitteestä 5. Haastattelujen nauhoittaminen kerrottiin haastateltaville ja siitä pyydettiin lupa kirjallisessa suostumuksessa tutkimukseen osallistumisesta. Tutkimustiedote haastateltaville löytyy liitteestä 3.

Haastatteluaineisto säilytettiin lukitussa paikassa ilman tunnistettavia tietoja siitä, kenestä haastateltavasta on kyse. Aineiston litterointi tehtiin tietokoneelle salasanan taakse. Analysoinnin ja tulosten raportoinnin jälkeen haastatteluääninauhat ja litteroidut haastattelut on tuhottu.

LÄHTEET

Amaro D, Abriam-Yago K & Yoder M. 2006. Perceived Barriers for Ethnically Diverse Students in Nursing Programs. *Journal of Nursing Education* 45 (7), 247- 254.

Garam I. 2014. Kansainvälinen liikkuvuus yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa 2013. Teoksessa: Tietoa ja tilastoja -raportti. CIMO (Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus).
http://www.cimo.fi/palvelut/julkaisut/selvitykset/tietoa_ja_tilastoja_-raportti_2_2014. Luettu 22.4.2015.

Green B, Johansson I, Rosser M, Tengnah C & Segrott J. 2008. Studying abroad: A multiple case study of nursing students' international experiences. *Nurse Education Today* 28, 981–992.

Eskola J & Suoranta J. 1999. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 3. painos. Vastapaino, Jyväskylä.

Hagen L, Munkhondya B & Myhre K. 2009. Similarities and mutual understanding: exchange experiences in Malawi for host and guest students. *International Nursing review* 56, 476- 482.

Hallitusohjelma 2011. Valtioneuvoston kanslia. Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelma 22.6.2011. <http://valtioneuvosto.fi/hallitus/hallitusohjelma/pdf/fi.pdf>. Luettu 19.1.2013.

Hirsjärvi S & Hurme S. 2000. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. 1. painos. Yliopistopaino, Helsinki.

Hurme T. 2013. Kansainvälinen sairaanhoitajakoulutus Suomessa – kliininen harjoittelu ja ammatti-identiteetti opiskelijoiden kuvaamana. Pro gradu-tutkielma, Itä-Suomen yliopisto, hoitotieteen laitos.

Janhonen S & Nikkonen M. (toim.) 2003. Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä. 2. painos. WSOY, Helsinki.

Jeong S, Hickey N, Levett-Jones T, Pitt V, Hoffman K, Norton C & Ohr S. 2011. Understanding and enhancing the learning experiences of culturally and linguistically diverse nursing students in an Australian bachelor of nursing program. *Nurse Education Today* 31, 238-244.

Kankkunen P & Vehviläinen-Julkunen K. 2009. Tutkimus hoitotieteessä. 1. painos. WSOY pro Oy, Helsinki.

KASTE 2012. Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisohjelma (Kaste) 2012-2015.
http://www.stm.fi/julkaisut/nayta/-/_julkaisu/1578410#fi. Luettu 22.4.2015.

Koulutusnetti 2015.
https://opintopolku.fi/app/#!/haku/sairaanhoitaja?page=1&articlePage=1&organisationPage=1&langCleared&itemsPerPage=25&sortCriteria=0&facetFilters=teachingLangCode_ffm:EN&tab=los. Luettu 11.5.2015.

Kylmä J & Juvakka T. 2007. Laadullinen terveystutkimus. 1.- 2. painos. Edita Prima Oy, Helsinki.

Laiho S. 2008. Degree Programme in Nursing- linjalla opiskelevien ulkomaalaisten opiskelijoiden ja heidän ohjaajiensa kokemuksia käytännön harjoittelusta. Pro gradu- tutkielma, Tampereen yliopisto, hoitotieteen laitos.

Mattila L-R, Pitkälä M, Eriksson E. 2010. International student nurses' experiences of clinical practice in the Finnish health care system. *Nurse Education in Practice* 10, 153–157.

Miguel C, Rogan F, Kilstoff K & Brown D. 2006. Clinically speaking: A communication skills program for students from non-English speaking backgrounds. *Nurse Education in Practice* 6, 268–274.

Miguel C & Rogan F. 2009. A good beginning: The long-term effects of a clinical communication programme. *Contemporary Nurse* 33(2), 179–190.

Miguel C & Rogan F. 2012. Clinical expectations: What facilitators expect from ESL students on clinical placement. *Nurse Education in Practice* 12, 115-119.

Morgan D. 2012. Student nurse perceptions of risk in relation to international placements: A phenomenological research study. *Nurse Education Today* 32, 956-960.

MOT 2015. Kielitoimiston sanakirja.

<https://mot-kielikone-fi.ezproxy.uef.fi:2443/mot/uefBooks/netmot.exe>. Luettu 1.5.2015.

Myhre K. 2011. Exchange students crossing language boundaries in clinical nursing practice. *International Nursing Review* 58, 428–433.

Nieminen H. 1998. Kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuus. Teoksessa Paunonen M & Vehviläinen-Julkunen K. (toim.) *Hoitotieteen tutkimusmetodiikka*. 1.-2. painos. WSOY, Juva, 215-221.

Opetusministeriö 2009. Korkeakoulujen kansainvälistymisstrategia 2009- 2015. Opetusministeriön julkaisuja 2009:12.

Pitkälä M, Eriksson E & Kekki P. 2011. Teachers' experience of English-language-taught degree programs within health care sector of Finnish polytechnics. *Nurse Education Today* 31, 553–557.

Pitkälä M, Eriksson E & Pitkälä K. 2012. The Diversity Issue Revisited: International Students in Clinical Environment. *International Scholarly Research Network ISRN Nursing*. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3324143/>. Luettu 1.10.2012.

Rapo M. 2009. Suomella edessä haastavat ajat. *Tieto ja Trendit* 8/2008.

http://www.stat.fi/artikkelit/2009/art_2009-12-18_002.html?s=1. Luettu 26.1.2013.

Rapo M. 2012. Suomi ilman maahanmuuttajia. *Tilastokeskuksen Hyvinvointikatsaus* 1/2012. http://www.stat.fi/artikkelit/2012/art_2012-03-12_008.html?s=1. Luettu 26.1.2013.

Read- Searl K, Dwyer T, Moxham L, Happell P & Sander T. 2011. Rediscovering the essence of nursing: Exploring the impact of in clinical experience in Thailand for undergraduate nursing students from Australia. *Nurse Education Today* 31, 892- 897.

Salamanson Y, Everett B, Koch J, Andrew S & Davidson P. 2008. English-Language Acculturation Predicts Academic Performance in Nursing Students Who Speak English as a Second Language. *Research in Nursing & Health* 31, 86-94.

Sanner S. & Wilson A. 2008. The experiences of students with English as a second language in a baccalaureate nursing program. *Nurse Education Today* 28, 807-813.

Smith-Miller C, Leak A, Harlan C, Dieckmann J & Sherwood G. 2010. "Leaving the Comfort of the Familiar": Fostering Workplace Cultural Awareness Through Short-Term Global Experiences. *Nursing Forum* 45 (1), 18-28.

Starr K. 2009. Nursing Education Challenges: Students with English as an additional language. *Journal of Nursing Education* 48 (9), 478-487.

Tilastokeskus 2005. Maahanmuuttajat vaikeuksien kautta Suomen työmarkkinoille. Tietoaika. http://www.stat.fi/tup/tietoaika/tilaajat/ta_03_05_maahanmuuttajat.html. Luettu 26.1.2013.

Liite 1 Taustatietolomake (1/2) Background information

- 1. Sukupuoli** (Alleviivaa sopiva vaihtoehto)
Gender (Underline suitable alternative)

Nainen / Mies
Female / Male

- 2. Ikä**
Age _____

- 3. Perhestatus** (Alleviivaa sopivat vaihtoehdot)
Family status (Underline suitable alternatives)

- a.) Yksineläjä / Parisuhteessa / Married
Single / In a relationship / Married
- b.) Yksinasuva / Asuu perheen kanssa
Living alone / Living together with family
- c.) Lapsia / Ei lapsia
Children / No children

Jos lapsia, kuinka monta lasta?
If you have children, how many have you got? _____

Jos lapsia, minkä ikäisiä lapsia?
If you have children, how old are they? _____

- 4. Kuinka kauan olette asuneet Suomessa?**
How long have you stayed in Finland? _____

- 5. Mistä maasta olette lähtöisin?**
Which country are you from?

- 6. Mikä on oma äidinkielenne?**
What is your native language?

Liite 1 Taustatietolomake (2/2) *Background information*

- 7. Kuinka hyvin omasta mielestänne osaat kommunikoida suomen kielellä?**
What do you think, how well you can communicate in Finnish?

(Alleviivaa sopiva vaihtoehto)
(Underline suitable alternative)

En lainkaan / Vähän / Kohtalaisesti / Hyvin / Erittäin hyvin

Not at all / A little bit / Moderate / Well / Very well

- 8. Kuinka kauan olette opiskellut sairaanhoitajaksi?**
How long have you studied to become a nurse? _____

- 9. Montako käytännön harjoittelua olette suorittanut?**
How many clinical practices have you accomplished? _____

Liite 2 Teemahaastattelurunko *The frame of a theme interview*

1. Opiskeluun tai oppimiseen liittyvät haasteet
 - kulttuuriset haasteet
 - kielelliset haasteet
 - käytännön järjestelyihin liittyvät haasteet
 - opettajiin tai opetukseen liittyvät haasteet
 - käytännön harjoitteluihin liittyvät haasteet
 - muut haasteet

2. Haasteista selviytyminen
 - miten itse ratkaissut ongelmia
 - miten ryhmätoverit ja toiset opiskelijat ovat auttaneet
 - miten opettajat ovat auttaneet
 - miten käytännön harjoittelupaikkojen ohjaajat ovat auttaneet
 - keitä muita on ollut auttamassa ja miten he ovat auttaneet

1. *Difficulties related to studying or learning*
 - *cultural difficulties*
 - *linguistic difficulties or difficulties in communication*
 - *difficulties related to practical arrangements of studies*
 - *difficulties related to the teachers of teaching*
 - *difficulties related to clinical practices*
 - *any other difficulties related to studies*

2. *Coping with the difficulties*
 - *how have the student herself/himself solved these problems*
 - *how have classmates or other students helped*
 - *How have teachers helped*
 - *How have clinical supervisors at clinical practice helped*
 - *any other person who have helped and how have they helped*

Liite 3 Tiedote haastateltaville (1/3)

Tutkimus

Kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia opiskelunsa haasteista ja niistä selviytymisestä

Pyydämme Teitä osallistumaan tieteelliseen tutkimukseen ja tutustumaan tähän tiedotteeseen. Tiedotteessa Teille kerrotaan tutkimuksen tarkoituksesta, tutkimuksen kulusta sekä tutkimuseettisistä lähtökohdista. Pehdyttyänne tähän tiedotteeseen Teillä on mahdollisuus esittää kysymyksiä tutkimuksesta tutkimuksen tekijälle.

Tutkimuksen tarkoitus

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on kuvata kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia opintojensa haasteista ja niistä selviytymisestä.

Tutkimuksen aineistonkeruumenetelmiä ovat haastattelu ja kysely taustatiedoista. Tutkimusta varten haastatellaan 8-12 kansainvälistä opiskelijaa, joilla on kokemuksia sairaanhoitajan tutkinto-opiskelusta Suomessa.

Tutkimuksen kulku

Haastattelu kestää noin tunnista kahteen tuntia. Voitte itse valita, tehdäänkö haastattelu suomeksi vai englanniksi. Haastattelussa käytetään apuna teemahaastattelurunkoa, joka on liitteenä tässä tiedotteessa. Haastattelu tehdään rauhallisessa paikassa ja tullaan nauhoittamaan Teidän luvallanne. Nauhoitettu haastatteluaineisto puretaan kirjalliseen muotoon ja analysoidaan tutkimusraporttia varten.

Pyydämme Teitä allekirjoittamaan kahtena kappaleena tietoon perustuvan kirjallisen suostumuksen ennen haastattelun sopimista. Toinen kirjallisista suostumuksista jää Teille ja toinen tutkimuksen tekijälle. Tutkimukseen osallistumisesta ei makseta Teille palkkiota eikä Teille korvata matkakuluja haastattelupaikkaan.

Tutkimukseen liittyvät hyödyt ja riskit

Tutkimukseen osallistumisenne on täysin vapaaehtoista, ettekä saa siitä taloudellista hyötyä. Siitä ei myöskään koidu teille mitään haittaa. Tutkimukseen osallistuminen tai osallistumatta jättäminen ei vaikuta Teidän opiskeluihinne millään tavalla. Tutkimuksessa Teillä on mahdollisuus kertoa kokemuksianne oppimiseen ja opintoihin liittyvistä haasteista ja niistä selviytymisestä. Tutkimuksen pohjalta voidaan kehittää englanninkielistä tai kansainvälistä hoitotyön koulutusta.

Vapaaehtoisuus

Tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Kukaan ei painosta Teitä osallistumaan tutkimukseen. Voitte halutessanne keskeyttää tutkimuksen missä tahansa tutkimuksen vaiheessa. Mikäli keskeytätte tutkimuksen, halutessanne Teidän antamianne tietoja ei käytetä tutkimuksessa.

Luottamuksellisuus ja tietojen käsittely ja säilyttäminen

Keräämme Teiltä tietoa haastattelemalla ja kyselylomakkeella. Teiltä saatuja tietoja käsitellään täysin luottamuksellisesti henkilötietolain (523/1999) edellyttämällä tavalla. Tämä tarkoittaa sitä, että Teidän yksityisyyttänne suojellaan kaikissa tutkimuksen vaiheissa. Haastateltavien tai haastattelussa mainittujen henkilöiden nimiä tai henkilökohtaisia tietoja ei luovuteta kenellekään ulkopuoliselle henkilölle. Haastattelu tallennetaan tekstitiedostoksi ja siinä yhteydessä kaikki nimet poistetaan tai muutetaan peitenimiksi analysoitavaan aineistoon. Tutkimusaineiston analysoi tutkija itse. Haastattelussa esille tulleet asiat kirjoitetaan tutkimusraporttiin tavalla, jossa haastateltavia tai muita haastattelussa mainittuja yksittäisiä henkilöitä ei voida tunnistaa. Tutkimusaineisto säilytetään muiden kuin tutkijan saavuttamattomissa ja hävitetään pro gradu tutkielman valmistuttua. Tutkimuksen tekijä sitoutuu allekirjoituksella vaitiolovelvollisuuteen.

Tutkimuksen rahoitus

Tutkimuksen rahoittaa tutkimuksen tekijä itse.

Tutkimustuloksista tiedottaminen

Tutkimuksen tulokset julkaistaan Itä-Suomen yliopiston pro gradu –tutkielmana syksyllä 2013. Valmis tutkimus on saatavana Itä-Suomen yliopiston kirjastosta ja e-aineistosta.

Lisätiedot

Pyydämme Teitä tarvittaessa esittämään tutkimukseen liittyviä kysymyksiä tutkimuksen tekijälle.

Tutkimuksen tekijän yhteystiedot

Sanna Pirinen

Terveystieteiden maisteri – opiskelija

Sairaanhoitaja AMK

Itä-Suomen yliopisto, hoitotieteen laitos

Tutkimuksen ohjaajat

Kerttu Tossavainen

Terhi Saaranen

TtT, professori

TtT, dosentti

Hoitotieteen laitos, Itä-Suomen yliopisto

The research

Experiences of international nurse students about the difficulties and challenges and coping with them during their studying

We ask you to participate in a research and to read this information. In this information part you will be told about the purpose and the implementation of this study and ethical premises of this study. After you have read this information you have an opportunity to ask questions about this study to the researcher.

The purpose of the study

The purpose of this study is to understand experiences of international nurse students about the difficulties and challenges and coping with them during their studies.

The data collection methods are an interview and a background information form. There will be 8-12 interviewees for international nurse students who have experiences about the nurse degree study in Finland.

The implementation of the study

The interview takes approximately from hour to two hours. You can choose which language will be used in interview, Finnish or English. An interview is based on the themes, which you can see in an appendix. An interview takes place in a quiet space and it will be recorded with your permission. The recorded interview will be changed in a written form and will be analyzed and reported.

We ask you to sign the two items of written consent form before we make an appointment to the interview. You will get the first one and the second one remains for the researcher. There will not be rewards or payments of travel expenses of participation in this study.

Benefits and risks of participation in the study

The participation of the study is voluntary and you will not get any financial benefit of it. You also will not get any disadvantage. Whether you choose to participate or not to participate in this study, the decision will not affect in your studies in any way. In this study you have an opportunity to tell about your experiences about difficulties related to your studying and coping with them. Through this study we can develop English or international nurse degree programmes.

Voluntary

It is voluntary to participate in this study. No one won't press you to participate in this study. You can choose not to participate or to withdraw at any time. If you choose to withdraw, your information will not be used in this study if you choose so.

Confidentiality and data processing and preservation

We collect data by interviewing and by background information form. The collected information will be handled with confidence according to Personal Data Act (523/1999). This means Your privacy will be protected in all the steps during this study. Names or personal information by interviewees or person mentioned in interviews will not be delivered to any outsiders. The interview will be stored in a text file and all the names will be removed or changed for the analyzed data. The researcher will analyze the data. The information from the interviews will be reported in a way that interviewees or other person mentioned in interview cannot be identified. The research data will be stored inaccessible by outsiders and it will be erased after finishing the study. The researcher commits to observe confidentiality by signing this form.

The financing of the study

The financing of the study comes from the reseacher herself.

The publication of the study

The research will be published as a Master's Thesis of the University of Eastern Finland in autumn 2013. The publication will be available in the library of University of Eastern Finland and also in electronic literature.

Details

If you have any questions about the study, please contact the researcher.

The contact information of the researcher

Sanna Pirinen

Master of Health Sciences - student

Nurse Bachelor

University of Eastern Finland, Department of Nursing Science

The supervisors of the study

Kerttu Tossavainen

Terhi Saaranen

PhD, professor

PhD, docent

University of Eastern Finland, Department of Nursing Science

Liite 4 Tiedote yliopettajille ja ryhmän vastuopettajille (1/3)

Tutkimus

Kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia opintojensa haasteista ja niistä selviytymisestä

Pyydämme lupaa ammattikorkeakoulultanne pro gradu tutkimukseen Itä-Suomen yliopiston hoitotieteen laitoksella. Englanninkielisen sairaanhoitajaopiskelijaryhmän vastuopettajaa pyydämme toimimaan yhdyshenkilönä tässä tutkimuksessa ja kertomaan alustavasti tästä tutkimuksesta opiskelijoille. Tutkija itse tulee tapaamaan haastateltavia paikan päälle.

Tutkimuksen tarkoitus

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on kuvata kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia opintojen alkuvaiheen haasteista ja niistä selviytymisestä.

Tutkimuksen aineistonkeruumenetelmiä ovat haastattelu ja kysely taustatiedoista. Tutkimusta varten haastatellaan 8-12 englanninkielisessä koulutusohjelmassa opiskelevaa kansainvälistä sairaanhoitajaopiskelijaa.

Tutkimuksen kulku

Haastateltavat rekrytoidaan tutkimukseen englanninkielisestä sairaanhoitajaryhmästä harkinnanvaraisuuteen perustuen. Haastateltavat opiskelijat saavat suullisen että kirjallisen tiedon tutkimuksesta. Tutkimuksesta kiinnostuneille annetaan tutkimustiedote, lomakkeet tietoon perustuvasta suostumuksesta sekä teemahaastattelurunko. Tutkimukseen osallistumista saa harkita rauhassa. Opiskelijat voivat esittää kysymyksiä tutkimukseen liittyen suoraan tutkijalle. Tutkimuksen tekijän yhteystiedot löytyvät tämän saatekirjeen lopusta.

Aineisto kerätään teemahaastatteluilla käyttäen apuna teemahaastattelurunkoa. Haastattelujen teemat testataan kahden opiskelijan esihaastattelujen avulla. Mikäli esitestauksessa koetaan, että haastattelun teema-alueet tuottavat kuvaavaa kokemuksiin perustuvaa tietoa tutkittavasta ilmiöstä, aineiston keruuta jatketaan samoilla teema-alueilla. Esihaastattelun tuotokset käytetään tällöin osana tutkimuksen aineistoa. Jos esitestauksessa huomataan, että teema-alueiden avulla ei saada kuvaavaa aineistoa ilmiöstä, tehdään teema-alueisiin korjauksia tai täsmennyksiä. Tutkimusta varten on tavoitteena haastatella 8-12 kansainvälistä sairaanhoitajaopiskelijaa. Aineistoa kerätään niin kauan, kunnes tiedonkeruussa alkaa tapahtua saturaatiota eli samat asiat alkavat toistua opiskelijoiden kuvauksissa.

Haastattelut tehdään rauhallisessa paikassa. Haastattelujen arvioidaan kestävän noin tunnista kahteen tuntia. Haastattelu tullaan nauhoittamaan opiskelijoiden luvalla. Haastattelujen aineisto litteroidaan ja analysoidaan sisällönanalyysillä. Analyysin pohjalta kirjoitetaan tutkimusraportti. Opiskelijoita pyydetään täyttämään kyselylomake taustatiedoista sekä allekirjoittamaan tietoon perustuva kirjallinen suostumus ennen haastattelun aloittamista. Tutkimukseen osallistumisesta ei makseta palkkiota.

Tutkimukseen liittyvät hyödyt ja riskit

Opiskelijoiden osallistuminen tutkimukseen on täysin vapaaehtoista, eivätkä he saa siitä taloudellista hyötyä. Siitä ei myöskään koidu heille mitään haittaa. Haastattelussa opiskelijat voivat kertoa kokemuksiaan opintoihin ja oppimiseen liittyvistä haasteista ja niistä selviytymisestä. Tutkimuksen pohjalta voidaan kehittää englanninkielistä tai kansainvälistä hoitotyön koulutusta.

Vapaaehtoisuus

Tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista ja opiskelijat voivat keskeyttää tutkimuksen koska tahansa. Mikäli opiskelija keskeyttää tutkimuksen, kerätyt tiedot poistetaan tutkimusaineistosta opiskelijan niin halutessa. Opiskelijoita ei saa painostaa osallistumaan tutkimukseen.

Luottamuksellisuus, tietojen käsittely ja säilyttäminen

Opiskelijoilta kerätään tietoa haastattelemalla ja kyselylomakkeella. Saatuja tietoja käsitellään täysin luottamuksellisesti henkilötietolain (523/1999) edellyttämällä tavalla. Tämä tarkoittaa sitä, että opiskelijoiden yksityisyyttä suojellaan kaikissa tutkimuksen vaiheissa. Haastateltavien tai haastattelussa mainittujen henkilöiden nimiä tai henkilökohtaisia tietoja ei luovuteta kenellekään ulkopuoliselle henkilölle. Haastattelu tallennetaan tekstitiedostoksi ja siinä yhteydessä kaikki nimet poistetaan tai muutetaan peitenimiksi analysoitavaan aineistoon. Tutkimusaineiston analysoi tutkija itse. Haastattelussa esille tulleet asiat kirjoitetaan tutkimusraporttiin tavalla, jossa haastateltavia tai muita haastattelussa mainittuja yksittäisiä henkilöitä ei voida tunnistaa. Tutkimusaineisto säilytetään muiden kuin tutkijan saavuttamattomissa ja hävitetään pro gradu tutkielman valmistuttua. Tutkimuksen tekijä sitoutuu allekirjoituksella vaitiolovelvollisuuteen.

Tutkimuksen rahoitus

Tutkimuksen rahoittaa tutkimuksen tekijä itse.

Tutkimustuloksista tiedottaminen

Tutkimuksen tulokset julkaistaan Itä-Suomen yliopiston pro gradu tutkielmana syksyllä 2013. Valmis tutkimus on saatavana Itä-Suomen yliopiston kirjastosta.

Lisätiedot

Pyydämme Teitä esittämään tutkimukseen liittyviä kysymyksiä tutkimuksen tekijälle.

Tutkimuksen tekijän yhteystiedot

Sanna Pirinen

Terveystieteiden maisteri-opiskelija

Sairaanhoitaja AMK

Itä-Suomen yliopisto, hoitotieteen laitos

Tutkimuksen ohjaaja

Kerttu Tossavainen

TtT, Professori

Hoitotieteen laitos, Itä-Suomen yliopisto

Tutkimuksen ohjaaja

Terhi Saaranen

TtT, yliopiston lehtori

Liite 5 Kirjallinen suostumus (1/2)

Kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia opiskelunsa haasteista ja niistä selviytymisestä

Minua on pyydetty osallistumaan yllämainittuun tieteelliseen tutkimukseen, jonka tarkoituksena on kuvata kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia opintojensa haasteista ja niistä selviytymisestä.

Olen lukenut ja ymmärtänyt saamani kirjallisen tutkimustiedotteen. Tiedotteesta olen saanut riittävän selvityksen tutkimuksesta ja sen yhteydessä suoritettavasta tietojen keräämisestä, käsittelystä ja raportoinnista. Minulla on ollut mahdollisuus esittää kysymyksiä ja olen saanut riittävän vastauksen kaikkiin tutkimusta koskeviin kysymyksiini.

Minulla on ollut riittävästi aikaa harkita osallistumistani tutkimukseen. Olen saanut riittävät tiedot oikeuksistani, tutkimuksen tarkoituksesta ja sen toteutuksesta sekä tutkimuksen hyödyistä ja riskeistä. Minua ei ole painostettu eikä houkuteltu osallistumaan tutkimukseen. Ymmärrän, että osallistuminen on vapaaehtoista. Olen selvillä siitä, että voin peruuttaa tämän suostumuksen koska tahansa. Tiedän, että tietojani käsitellään luottamuksellisesti ja haastatteluaineisto on ainoastaan tutkijan käytössä. Nauhoitettu haastatteluaineisto tuhoetaan tutkimuksen valmistuttua. Olen tietoinen siitä, että mikäli keskeytän tutkimuksen, kerättyjä tietoja ja kertomuksia ei halutessani käytetä osana tutkimusaineistoa.

Annan luvan haastattelun nauhoittamiseen **Kyllä**_____ **Ei**_____

Kieli, jolla haluan haastattelut tehtävän **Suomi**_____ **Englanti**_____

Allekirjoituksella vahvistan osallistumiseni tähän tutkimukseen ja suostun vapaaehtoisesti haastateltaviksi.

Tutkimukseen osallistuvan nimi ja allekirjoitus:

Nimi

Allekirjoitus

Päivämäärä

Liite 5 Kirjallinen suostumus (2/2)

Allekirjoituksella tutkimuksen tekijä vahvistaa, että hän on vaihtolovelvollinen.

Tietoon perustuva suostumus vastaanotettu.

Tutkimuksen tekijän nimi

Allekirjoitus

Päivämäärä

Suostumus tulee allekirjoittaa kahtena kappaleena, joista toinen kappale jää Teille ja toinen kappale tutkimuksen tekijälle.

Appendix 5 Consent Form (1/2)

International student nurse's experiences of the difficulties and challenges and coping with them during their studies

I have been asked to participate in this research. The purpose of this study is to understand about the experiences, difficulties and coping of international student nurses studying in a foreign country.

I have read and I understand written information form of study I was given. I have received sufficient information about the study and data collection, analysis and report of the study. I have had an opportunity to ask questions and I have received answers to all of my questions about the study.

I have had enough time to consider my participation to this study. I have received sufficient information about my rights, the purpose of this study, the implementation of this study, benefits and risks of this study. I haven't been pressured or tempted to participate in this study. I understand my participation is voluntary. I understand I may decide not to participate or to withdraw at any time. I am aware of this study is confidential and the research records will be only used by the researcher. The records will be erased after finishing the study. If I decide to withdraw from the study, my information will not be use in this study if I choose so.

I allow recording my interview **Yes** _____ **No** _____

Language I want to be used in interview **Finnish** _____ **English** _____

With my signature I confirm I voluntarily consent to participate in this study and to be interviewed.

The name of participant and signature:

Name

Signature

Date

Appendix 5 Consent Form (2/2)

With her signature the researcher confirms she is bound to secrecy.

The consent form received

Name

Signature

Date

The consent form has to be signed in two places. The first one is given to the participant and the second one to the researcher.

Liite 6 Tutkimuslupa

Tutkimuslupa

1 (1)

12.5.2015

Tutkimus

Työntekijä: Terveystieteiden maisteriopiskelija Sanna Pirinen

Yliopisto: Itä-Suomen yliopisto, hoitotieteen laitos

Ohjaajat: TtT, professori Kerttu Tossavainen ja TtT, yliopiston lehtori Terhi Saaranen

Pro gradu tutkimuksen nimi: Kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia opintojensa haasteista ja niistä selviytymisestä

Tutkimuksen tavoite: Tarkoituksena on tuottaa kuvailevaa tietoa siitä, millaisia opiskeluun ja oppimiseen liittyviä haasteita Suomessa englanninkielisen sairaanhoitajakoulutusohjelman kansainväliset opiskelijat kokevat ja miten he näistä haasteista selviytyvät. Tavoitteena on hyödyntää saatua tietoa englanninkielistä tai kansainvälistä terveysalan opetusta kehitettäessä ja suunniteltaessa.

Tutkimussuunnitelma: on liitteenä. Tutkimuksen aineistonkeruumenetelmiä ovat teemahaastattelu ja kysely taustatiedoista. Tutkimusta varten haastatellaan 8-12 opiskelijaa.

Tarvittavien tietojen / aineistojen määrittely: Hakemuksessa pyydetään saada 30 kansainvälisen sairaanhoitajaopiskelijan (toisen, kolmannen ja neljännen vuoden opiskelijoita) sähköpostitiedot yhteydenottoa varten, jotta tutkija voi tiedustella asianomaisilta opiskelijoilta tutkimukseen osallistumista. Nämä opiskelijoiden sähköpostitiedot voidaan lähettää Word-tiedostomuodossa tutkijalle sähköpostitse.

Aikataulu: Haastateltavat rekrytoidaan harkinnanvaraisuuteen perustuen. Haastattelut pyritään tekemään touko-kesäkuun aikana vuonna 2013.

Aineiston käsittely tutkimuksen puitteissa

Tutkimusluvnan myöntämisen ja tietojen/aineiston luovuttamisen ehtona on se, että tutkimuksen tekijä sitoutuu huolehtimaan tietojen käsittelystä ottaen huomioon henkilötietojen käsittelyä ja yksityisyyden suojaa koskevan lainsäädännön. Tutkimuksen tekijä on velvollinen käyttämään tietoja/aineistoa luottamuksellisesti ja ainoastaan tämän tutkimuksen tekemiseksi sekä turvaamaan tarkastelemiensa henkilöiden intimitettiin ja anonymiteetin. Tutkimuksen toteuttamisen jälkeen aineisto hävitetään asianmukaisella tavalla.

Tutkimusluvnan hakija toimittaa myönteisen päätöksen henkilölle, joka vastaa aineiston luovuttamisesta ammattikorkeakoulun sovelluksesta (edellyttää yhteydenottoa: [redacted]). Tutkimusluvnan saanut sopii myös haastattelujen käytännön toteutuksesta [redacted] johtaja [redacted] kanssa.

Lupa myönnetään.

[redacted] 2.5.2013

[redacted]
johtaja

Jakelu: [redacted]

[redacted] | [redacted] | [redacted] | [redacted]

Liite 7 Taulukko artikkeleista

Tutkimuksia kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden opiskelun haasteista ja niistä selviytymisestä.

Tekijä (t), vuosi, maa	Tutkimuksen tarkoitus	Aineisto /otos	Menetelmä	Päätulokset
Amaro 2006, USA.	Tutkia kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden opiskelujen haasteita ja miten he näistä haasteista selviytyvät.	17 kansainvälistä vasta valmistunutta sairaanhoitajaopiskelijaa.	Laadullinen: haastattelut.	Opiskelijat olivat kokeneet syrjintää erityisesti käytännön harjoitteluissa, lisäksi haasteita toivat kielelliset vaikeudet sekä kulttuuriset eroavaisuudet. Kotoa saatava sekä vertaistuki koettiin tärkeäksi. Tarvitaan lisää kansainvälisten opiskelijoiden ohjaamiseen sitoutuneita ohjaajia ja opettajia.
Miguel & Rogan 2006, Australia.	Arvioida vieraskielisille sairaanhoitajaopiskelijoille suunnitellun kielellisen ohjelman vaikutuksia käytännön harjoittelussa.	15 vieraskielistä sairaanhoitajaopiskelijaa, jotka olivat osallistuneet kielelliseen ohjelmaan sekä heidän käytännön harjoittelujen ohjaajansa.	Määrällinen ja laadullinen: käytännön harjoittelujen arvosanojen kerääminen sekä opiskelijoiden ja ohjaajien ryhmähaastattelut.	Kielellinen ohjelma oli kehittänyt opiskelijoiden kielitaitoa ja pärjäämistä käytännön harjoittelujen aikana sekä opiskelijoiden että ohjaajien mielestä. Käytännön ohjaajat tarvitsevat enemmän perehdytystä vieraskielisten opiskelijoiden ohjaamiseen.
Green, Johansson, Rosser, Tengnah & Segrott 2008, Iso-Britannia & Ruotsi.	Tutkia vaihto-oppilaitosten sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia ulkomaisista vaihdoista.	32 ulkomaisessa vaihdossa ollutta sairaanhoitajaopiskelijaa	Laadullinen: yksilö- ja ryhmähaastattelut, mukana myös oppilaitosten kirjallisten materiaalien (vaihto-opiskelijoiden strategiasuunnitelma, perehdytysuunnitelma sekä opiskelijoiden oppimisen arvioinnit) laadullinen sisällön analyysi.	Myönteisiä kokemuksia vaihdoista olivat persoonallisen kasvun (itsetunto, selviytymiskeinot, sosiaaliset taidot) sekä ammatillisen kasvun (kulttuurinen kompetenssi ja tiimityöskentely) lisääntyminen. Kielteisiä kokemuksia olivat mm. kulttuurishokki ja kielelliset vaikeudet. Muilta saatava tuki auttaa selviytymään. Tarvitaan enemmän panostusta ja suunnittelua kansainvälisten opiskelijoiden ohjaamiseen.
Laiho 2008, Suomi	Kuvata englanninkielisessä sairaanhoitajatutkinto-ohjelmassa olevien sairaanhoitajaopiskelijoiden ja heidän	5 ulkomaalaista sairaanhoitajaopiskelijaa ja 6 heidän käytännön harjoittelun ohjaajansa.	Pro gradu-tutkielma: laadullinen tutkimus, ryhmähaastattelut sekä yksi yksilöhaastattelu.	Kokemukset käytännön harjoitteluista olivat pääsääntöisesti myönteisiä sekä kansainvälisille opiskelijoille että heidän ohjaajilleen. Riittävä suomen kielen osaaminen korostui.

	käytännön harjoittelujen ohjaajien kokemuksia käytännön harjoitteluista.			Myönteinen yhteistyösuhde opiskelijan ja ohjaajien välillä on erittäin tärkeää. Kansainvälisten opiskelijoiden ohjaaminen työllistävää ohjaajille, tarvitaan enemmän tukea heille muilta työryhmältä. Kulttuuriset erot koettiin enimmäkseen myönteisinä, molemminpuolisina oppimismahdollisuuksina. Arviointi- ja palautetilanteet ovat tärkeitä.
Salamanson, Everett, Koch, Andrew & Davidson 2008, Australia.	Tutkia vieraskielisten sairaanhoitajaopiskelijoiden englannin kielen osaamisen tason merkitystä opinnoissa menestymiseen.	273 ensimmäisen vuoden vieraskielistä sairaanhoitajaopiskelijaa.	Määrällinen: ELAS (English Language Acculturation Scale)- mittari ja tämän vertaaminen arvosanoihin.	Englannin kielen osaamisella ja arvosanoilla on selkeä tilastollinen yhteys. Mitä paremmin englannin kieltä taitaa, sen paremmin menestyy opinnoissa. Lisäksi mitä pidempään opiskelija on opiskellut vieraassa maassa, sen paremmin hän osaa englannin kieltä ja sen paremmin menestyy opinnoissa. Kielen opiskeluun tulisi siis panostaa enemmän.
Sanner & Wilson 2008, USA.	Tutkia vieraskielisten sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia englanninkielisestä opetuksesta.	3 kansainvälistä sairaanhoitajaopiskelijaa.	Laadullinen: kolmiosainen haastattelu.	Opiskelijat kokivat ennakkoluuloja heitä kohtaan luokkatovereiden ja opettajien taholta ja ulkopuolisuuden tunnetta. Tämä johti pinnistelyyn opinnoissa. Opiskelijat kuvasivat luontaisimmaksi opiskelutavaksi opettajavetoisen, ulkoa opetteluun perustuvan opiskelun ja kokivat aktiiviseen, oma-aloitteisuuteen ja ryhmätoihin painottuvan opiskelun vieraaksi itselleen. Lisäksi opiskelijoilla oli opintojen lisäksi paljon muutakin työtä esim. perheen ja kodin parissa, joka toi lisästressiä.
Miguel & Rogan 2009, Australia.	Arvioida vieraskielisille sairaanhoitajaopiskelijoille tarkoitetun kielellisen ohjelman pit-	10 vieraskielistä sairaanhoitajaopiskelijaa, jotka olivat osallistuneet kielelliseen	Laadullinen: haastattelut.	Kielellisen ohjelman antamat valmiudet helpottivat opiskelijoiden käytännön harjoittelua. Kuitenkaan pelkkä ohjelma ei riitä, vaan

	käaikaisvaikutuksia.	ohjelmaan.		kielitaitoa kartutti lisäksi käytännön harjoittele. Käytännön harjoittelujen ohjaajat tarvitsevat lisää perehdytystä vieraskielisten opiskelijoiden ohjaamiseen.
Starr 2009, USA.	Yhdistää tämän hetkinen laadullinen tutkimustieto vieraskielisten opiskelijoiden kohtaamista haasteista opintojensa aikana.	10 laadullista tutkimusta	Kirjallisuuskatsaus	Opiskelijoiden kokemat haasteet: kielelliset ongelmat, taloudellinen pärjääminen, työn, perheen ja opiskelujen yhdistäminen, työ määrä opintojen suorittamisessa, liian vähäinen ohjaus ja perehdytys, ongelmat ryhmäytymisessä, syrjiminen, kulttuuriset haasteet. Opintoja tukevat/ edistävät tekijät: taloudellinen pärjääminen (työ), perheen tuki, omat persoonalliset vahvuudet ja selviytymiskeinot, kulttuurisesti ja kielellisesti pätevät ohjaajat ja opettajat sekä vertaisryhmät.
Hagen, Munkhondya & Myhre 2009, Norja & Malawi.	Tutkia sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia käytännön harjoittelun suorittamisesta ulkomailla.	5 sairaanhoitajaopiskelijaa Norjasta ja Malawista.	Laadullinen: haastattelut.	Perusta kulttuuriselle oppimiselle on kommunikointi vieraassa kulttuurissa ja sen oppiminen). Opiskelijoiden eettinen tietoisuus kasvoi, esim. oma vastuu potilasta kohtaan. Opiskelijat kuvasivat enemmän samankaltaisuuksia toisesta kulttuurista olevia kohtaan kuin erilaisuuksia.
Mattila, Pitkämä & Eriksson 2010, Suomi.	Tutkia kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia käytännön harjoittelujaksosta Suomessa.	14 käytännön harjoittelujakson suorittanutta kansainvälistä sairaanhoitajaopiskelijaa.	Laadullinen: haastattelut.	Myönteisiä kokemuksia opiskelijat saivat mm. persoonallisen kasvun puolella sekä arvostuksen ja kiinnostuksen kohteena olemisena osastoilla. Opiskelijat kuitenkin kokivat kielellisiä vaikeuksia, syrjintää sekä ristiriitaista ohjausta. Ratkaisukeinoina vaikeuksiin opiskelijat joko sisuuntuivat tai eristäytyivät ryhmästä. Käytännön harjoittelupaikkojen tulisi olla paremmin valmistautuneita ottamaan vastaan ulkomaisia opiskelijoita.

Smith-Miller, Leak, Harlan, Dieckmann & Sherwood 2010, USA.	Tutkia sairaanhoitajaopiskelijoiden näkemyksiä kulttuurisen kompetenssin kehittymisestä lyhyen ulkomaisen vaihdon aikana.	15 sairaanhoitajaopiskelijaa	Laadullinen: sairaanhoitajaopiskelijoiden kirjoittamat reflektiiviset esseet	Tutusta poikkeaminen ratkaisevaa kulttuuriselle "herätykselle". Kulttuurisia "herätyksiä": ammatilliset ja koulutukselliset ratkaisut ovat kulttuurisia päätöksiä, terveysvalintojen kulttuurisuus, käsitteiden kulttuurisuus (esim. terveellinen ruoka, liikunta, aktiivisuus), hoitokäytäntöjen erot ja se, ettei ole yhtä ainoaa oikeaa tapaa tehdä hoitotyötä.
Reid-Searl, Dwyer, Moxham, Happell & Sander 2011, Australia.	Tutkia sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia klinisen harjoittelun suorittamisesta ulkomailla.	8 sairaanhoitajaopiskelijaa.	Laadullinen: haastattelut sekä juuri ulkomaisen vaihdon alussa, keskivaiheilla sekä heti kotiin palaamisen jälkeen.	Alussa paljon huolta mm. omasta turvallisuudesta, omasta osaamisesta, kielellisestä pärjäämisestä, koti-ikävästä, mutta toisaalta suuret odotukset. Vaihdon aikana vertailtiin kahden maan hoitokäytäntöjä ja vertaistuen merkitys on suuri. Vaihdon jälkeen avautui käsitys siitä, miten arvokkaasta kokemuksesta on ollut kyse sekä motivaatio omaa työtä ja opiskelua kohtaan kasvoi.
Jeong, Hickey, Levett-Jones, Pitt, Hoffman, Norton & Ohr 2011, Australia	Tutkia kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden kohtaamia haasteita ulkomailla opiskelusta, samoin kuin heidän opettajiensa ja käytännön harjoittelujen ohjaajien näkemyksiä näistä haasteista.	11 kansainvälistä sairaanhoitajaopiskelijaa, neljä heidän opettajaansa sekä kolme heidän harjoittelun ohjaajaansa.	Laadullinen: ryhmähaastattelut.	Kielelliset vaikeudet lisäävät opiskelijoiden stressiä, epäonnistumisia opintosuorituksissa ja syrjäytymistä ryhmästä sekä omassa opiskeluryhmässään että käytännön harjoittelussa työryhmässä. Ryhmytyminen luokkatovereiden kanssa haasteellista. Opiskelijat toivovat perusteellisempaa perehdytystä ja ohjausta käytännön harjoittelussa sekä mentorointia. Käytännön harjoittelujen ohjaajat tarvitsevat lisää koulutusta ja tukea kansainvälisten opiskelijoiden ohjaamiseen.
Myhre 2011, Norja.	Tutkia kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia käytännön harjoitte-	3 ulkomaista sairaanhoitajaopiskelijaa, jotka olivat suorittamassa käytännön harjoit-	Laadullinen: haastattelut.	Opiskelijat kokivat persoonallista (itsetunto, selviytymiskeinot) ja ammatillista (non-verbaalinen kommunikointi, kulttuurinen

	lun suorittamisesta Norjassa.	telua (3kk) Norjassa.		kompetenssi) kasvaa vaihdon aikana. Oppimisessa tärkeää oli riittävän vastuun antaminen opiskelijalle, opiskelijan arvostaminen sekä omien kokemusten reflektointi sekä yksin että muiden kanssa.
Pitkäjärvi, Eriksson & Kekki 2011, Suomi.	Tutkia opettajien kokemuksia englanninkielisen sairaanhoitajaryhmän opettamisesta.	18 opettajaa.	Laadullinen: ryhmähaastattelut.	Vieraskielisen ryhmän opettaminen on haastavaa: soveltuviin opetusmenetelmien löytäminen, kieliongelmat opiskelijoiden kanssa, sekä erityisesti käytännön harjoittelujen järjestäminen ja ohjaaminen ovat työläitä.
Miguel & Rogan 2012, Australia.	Tutkia vieraskielisten sairaanhoitajaopiskelijoiden käytännön harjoitteluiden ohjaajien odotuksia ja käsityksiä opiskelijoiden osaamisesta ja kehittämisalueista.	10 vieraskielisen sairaanhoitajaopiskelijan käytännön harjoittelujen ohjaajaa.	Laadullinen: ohjaajien kirjalliset kuvaukset.	Kommunikaatio ja riittävä kielitaito tärkeää ja siinä paljon kehitettävää kansainvälisillä opiskelijoilla. Lisäksi ohjaajat toivovat opiskelijoilta hyviä sosiaalisia taitoja potilaiden kanssa, olevan aktiivisia, oma-aloitteisia ja motivoituneita. Ohjaajat arvioivat opiskelijoiden persoonallisia piirteitä enemmän kuin klinisiä taitoja. Ohjaajien odotukset tulisi tehdä enemmän näkyviksi opiskelijoille.
Pitkäjärvi, Eriksson & Pitkälä 2012, Suomi.	Verrata kansainvälisten opiskelijoiden käytännön harjoittelun kokemuksia suomalaisten opiskelijoiden kokemuksiin.	283 sairaanhoitajaopiskelijaa, sekä suomalaisia että ulkomaalaisia.	Määrällinen: Likert-asteikollinen kysely.	Ulkomaisilla opiskelijoilla oli selvästi suomalaisia enemmän vaikeuksia käytännön harjoittelussa, mm. kokemusta syrjään jäämisestä, kielteisestä suhtautumisesta heihin, perehdytyksen riittämättömyyttä. Johtopäätöksenä todettiin, että tarvitaan lisää koulutusta kansainvälisen opiskelijoiden ohjaamiseen, kielellisten haasteiden kohtaamiseen sekä huolelliseen perehdytykseen.
Morgan 2012, Iso-Britannia.	Sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemia vaaroja ulkomailla suoritettavan käytännön har-	10 sairaanhoitajaopiskelijaa, ketkä suorittivat käytännön harjoitteluaan ulkomailla.	Laadullinen: haastattelut.	Opiskelijat kokivat ulkomaisen käytännön harjoittelun aikana fyysistä uhkaa potilaiden taholta ja elinympäristön turvattomuuteen

	joittelun aikana.			liittyen sekä ulkopuolisuuden ja hyväksymättömyyden tunteita. Uhkaavissa tilanteissa he selviytyivät intuitiivisen ajattelun avulla ja ulkopuolisuuden tunnetta helpottamaan he hakeutuivat muiden ulkomaisten opiskelijoiden seuraan.
Hurme 2013, Suomi.	Kuvata englanninkielisen sairaanhoitajan koulutusohjelman kansainvälisten opiskelijoiden kokemuksia ensimmäisestä käytännön harjoittelustaan.	10 kansainvälistä sairaanhoitajaopiskelijaa.	Laadullinen: sähköinen lomakekysely sekä haastattelu.	Käytännön harjoittelua edistävinä tekijöinä olivat opiskelijoiden saama opetus ja ohjaus, hyvä vuorovaikutus potilaiden sekä opiskelutovereiden kanssa ja oma työskentely. Harjoittelua estävistä tekijöistä tärkeimpänä mainittiin kielimuuri, hoitajien asenne, ajanpuute ja kuoleman kohtaaminen.

